

Natur och Miljö

Natur och Miljö rf

Årsberättelse 2021

Natur och Miljö rf:s årsberättelse 2021

Verksamhetsledarens förord

Det har sedan länge varit praxis att Natur och Miljö sammanställer en årsberättelse utöver den komprimerade verksamhetsberättelsen som ingår i bokslutet. Enligt stadgarna skall förbundsstyrelsen behandla en årsberättelse över det föregående kalenderåret. 2021 var ett turbulent år på förbundet. Personalomsättningen var ovanligt stor och året bjöd också på en ekonomisk överraskning av det ovanligare slaget i form av ett betydande testamente. Det har varit många nya frågor att ställa och ta ställning till under året.

Avsikten med årsberättelsen är att presentera en tillräckligt god sammanfattning av förbundets mångsidiga verksamhet. Vi har i år dels hållit fast vid den traditionella dispositionen, men också förenhetligat dispositionen för naturskolornas del. Vi har eftersträvat en högre konkretionsnivå genom att bland annat skriva ut namn på nyckelpersoner, datum för evenemang och andra detaljer som kan visa sig intressanta också i ett längre perspektiv.

Jag vill för egen del påminna att det som står nämnt i Natur och Miljös årsberättelse i praktiken är det som genomförts med resurser som ingår i förbundets budget. Allt det värdefulla arbete som görs av våra lokalföreningar tas inte upp i det här dokumentet, utan det står berättat i lokalföreningarnas egna årsberättelser.

Camilla Sederholm, verksamhetsledare, Helsingfors, den 2.2.2022

Innehållsförteckning

1. Miljöpolitisk verksamhet	3
1.1 Arbetsgrupper	4
2. Miljöpedagogik	7
2.1 Intressebevakning och förvaltning	7
2.2 Samarbete med daghem och skolor	8
2.2.1 Naturskolan Uttern	8
2.2.2 Kvarkens naturskola	14
2.2.3 Ålands naturskola	18
2.2.4 Åbolands naturskola	23
2.2.5 Övrigt	29
3. Kommunikation	31
3.1 Digital kommunikation	31
3.2 Finlands Natur	32
4. Tjänster till lokalföreningar	35
5. Organisationen	35
5.1 Medlemsvärvning	36
5.2 Medlemskåren	36
5.3 Förbunds kongress	37
5.4 Styrelsen	38
5.5 Personal	39
6. Ekonomi	41
6.1 Beviljade understöd	41
6.2 Donationer	42
7. Medlemsorganisationer	43
8. Personmedlemstal	44

1. Miljöpolitisk verksamhet

Lämna torven

Natur och Miljö deltog åren 2020-2021 i den nationella kampanjen Lämna torven (*Irti turpeesta* på finska). Kampanjen gick ut på att samla in namn till ett medborgarinitiativ för ett förbud mot energiutvinning av torv. Centrala målet i lagförslaget är att förbjuda energiutvinning av torv senast den 31.5.2025. Kampanjens mål att samla in minst 50 000 underskrifter nåddes i februari 2021. Lagförslaget har ännu inte behandlats av riksdagen. Medborgarinitiativet och kampanjen initierades av Finlands naturskyddsförbund. Natur och Miljö bidrog med kampanjens svenskspråkiga profil och väckte under året intresse hos Sveriges televisions program Reportage granskning som besökte Natur och Miljös kansli i Helsingfors den 15.8. för att intervjua verksamhetsledaren. Vi upprätthöll kampanjens webbsajt www.lamnatorven.fi. Förutom Natur och Miljö och Finlands naturskyddsförbund understöds kampanjen och initiativet av följande organisationer: Ilmastorintama, Hiilivapaa Suomi, Amnesty international, Luonto-Liiton ilmastoryhmä, Jordens vänner, Luonto-Liitto, Dodo, WWF Finland, Greenpeace, BirdLife, Climate Move, Suomen vapaa-ajankalastajien keskusliitto, Finnwatch, Virtavesien hoitoyhdistys, Changemaker och Ekoenergia.

Natur och Miljö diskuterade under året en fortsättning på torvtemat med ökad betoning också på den så kallade växttorven, som också bidrar till klimatutsläpp och förstör myrmarkerna. Produktion av växttorv väntas öka framöver på bekostnad av energitorven, vars produktion nu minskar till följd av ekonomiska orsaker. Tillsvidare oklart när torv-initiativet tas till behandling i riksdagen.

Skogspolitik

Medborgarinitiativet Adjö till kalavverkningar (2019) behandlades av riksdagens miljöutskott i oktober 2021. Natur och Miljö har ansvarat för den svenskspråkiga kampanjen och upprätthåller en kampanjsida på svenska. Utfallet av riksdagens utskottsbehandling blev att åtgärder ska vidtas för att höja andelen hyggesfritt skogsbruk i de statsägda skogarna. Det här beslutet är ett steg i rätt riktning även om initiativets målsättning om förbud inte omfattades av utskottet. Natur och Miljö gick ut med ett pressmeddelande om detta efter utskottets utlåtande. Därtill publicerade Vasabladet i april Natur och Miljös (BW) insändare om kontinuitetsskogsbrukets fördelar.

Vi medverkade i ett baltiskt-nordiskt utlåtande till EU-kommissionen, för en revidering av EU-direktivet för förnybar energi. Direktivet uppmuntrar i sin nuvarande form till förbränning av skogsbiomassa i industriell skala med motiveringen att det skulle stävja klimatförändringen, vilket inte motsvarar verkligheten. Förbränningen av hyggesrester riskerar också att förstöra skogen som kolsänka då efterfrågan på skogsbiomassa stiger i takt med att kolens och torvens andelar i förbränningen sjunker. Denna utveckling är ohållbar både med tanke på klimatet och naturvärdena.

På det lokala planet tog förbundsassistenten tag i ett par skogsrelaterade konflikter genom kontakter till Natur och miljö's lokalföreningar.

Kampanjen Reparera mera

Projektet Reparera mera utarbetades från och med januari 2021 av kommunikatören Tuuli Solhagen och praktikanten Johanna Lindholm. Kampanjen lanserades i april med en webbtjänst som innehåller praktiska tips om hur man sköter om och reparerar saker för att förlänga deras livslängd. Syftet med kampanjen är att minska på slit och släng av varor och behovet av nyttillverkning, som belastar miljön. Innehållet på webbplatsen utarbetades av Solhagen och Lindholm, med inspiration från motsvarande webbtjänster i Sverige och Norge och Natur och Miljö's syskonorganisationer. Kampanjsidan erbjöd under 2021 sammanlagt 35 tips som anknöt till fyra olika kategorier (elektronik, kläder, möbler, hem och fritid) och längre texter om de olika sakernas livscyklar med fokus på inverkan på miljön i de olika skedena av livs cyklerna.

Kampanjen har en egen interaktiv Facebookgrupp, "Reparera mera Finland" med 159 medlemmar vid årets slut. Johanna Lindholm intervjuades i ett inslag av TV Nytt under hösten. Därtill publicerade TV nytt lite senare under hösten också ett lite längre inslag om kampanjen med Johanna och Tuuli i biblioteket Odes reparationsverkstad bland symaskinerna.

Kampanjen Bättre med bönor

Svenska litteratursällskapet beviljade 2020 medel för en begränsad kampanjsatsning på 25 000 euro. Johanna Lindholm jobbade som projektkoordinator på halvtid hösten 2021 med att planera kampanjsidorna och sammanställa texter till dem. Tuuli Solhagen fungerade som projektledare, Camilla Sederholm medverkade i styrgruppen tillsammans med Tuuli, professor Kristina Lindström och doktorand Casimir Schauman vid Helsingfors universitet i samarbete med Ground for growth. Produktionen av fyra kortfilmer till kampanjen utlokaliserades till produktionsbolaget Bertills & Jung. Vi ansökte och beviljades tilläggsfinansiering från SLS för att verkställa kampanjen under 2021 med en sommarturné i Svenskfinland. Därtill lyckades vi få en del sponsoravtal med inhemska företagare som säljer baljväxter. Mot slutet av året slöt vi en överenskommelse med med Finlands svenska 4H som är medarrangör i kampanjen. Därtill nåddes överenskommelser om begränsat samarbete med Marthaförbundet och några företag kring recept, med SLC gällande kontakter till lokala producenter och med flera företag gällande smakprover till sommarturnén. Kampanjen lanserades i början av 2022..

Jordbrukspolitik

Arbetet med att förnya EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) såväl på EU-nivå som på nationell nivå fortsatte år 2021. I Finland bereder Jord- och skogsbruksministeriet en strategisk plan för hur jordbruksstöden ska se ut i Finland under nästa stödperiod 2023-2027. Henna Björkqvist representerade miljöorganisationerna i en av arbetsgrupperna som Jord- och skogsbruksministeriet tillsatt för ändamålet (Den gemensamma jordbrukspolitiken 2021 – 2027, arbetsgrupp för att bereda åtgärder för utveckling av jordbruksproduktionen). Natur och Miljö gav också ett utlåtande till utkastet under sommaren 2021.

År 2021 tog Natur och Miljö jordbruksfrågorna vidare till en kampanj för främjande av baljväxter tillsammans med baljväxtnätverket Ground for Growth vid Helsingfors universitet. Innehållet till kampanjen sammanställdes hösten 2021, kampanjen *Bättre med bönor* lanserades i februari 2022 (se ovan).

Naturvårdslagen och ekologisk kompensation

Miljöministeriet inledde hösten 2019 arbetet med att förnya naturvårdslagen. Natur och Miljö representerades år 2021 av Camilla Sederholm i lagreformprojektets styrgrupp och i arbetsgruppen för ekologisk kompensation. I september gav Natur och Miljö också ett skriftligt utlåtande till reformen.

Livsmiljöprogrammet Helmi (2021-2030)

Birthe Weijola representerade Natur och Miljö i styrgruppen för Helmi (restaurering av våtmarker) programmets inledande år medan Sonja Grönholm var suppleant. Styrgruppens arbete avslutades i slutet av mars, när programmet gick vidare till utlåtanderunda och regeringsbehandling. Helmi-programmet är Jord- och skogsbruksministeriets och Miljöministeriets gemensamma program. Huvudsyftet med Helmi är att stärka den biologiska mångfalden i Finland och förbättra livsmiljöernas tillstånd genom att skydda och restaurera myrar samt återställa och vårda fågelvatten, vårdbiotoper och skogliga livsmiljöer samt småvatten och strandmiljöer. Syftet är även att främja ekosystemtjänster, vattenskydd och kolupptaget samt anpassningen till klimatförändringen. Nästan hälften av naturtyperna och 12 procent av arterna i Finland är hotade. Programmets genomförande baserar sig på markägarnas frivillighet.

Rovdjurspolitik

I december gick debatten om vargjakt åter het. Jord- och skogsbruksministeriet godkände till slut en förordning om så kallad licensjakt på 20 vargar i Finland utanför renskötselområdet. Viltcentralen beviljade senare i december utifrån förordningen lov om att fälla 4 hela vargflockar i 4 s.k. storområden för jaktrevir. Miljöorganisationerna rasade och de större lämnade in besvär till EU. Beslutet ansågs strida mot EU:s miljödirektiv. Bl.a. så hade ministeriet innan sitt beslut inte inväntat slutreslutaten av Naturresursinstitutets rapport om vargens gynnsamma skyddsnivå. Natur och Miljö yttrade sig kritiskt till förordningen.

Internationellt samarbete

Natur och Miljö fortsatte sitt medlemskap i det europeiska nätverket European Environmental Bureau (EEB). Våra sakkunniga medverkade sporadiskt i de tematiska nätverkens arbete. Camilla Sederholm var NOM:s suppleant till SLL:s Olli Turunen i EEB:s styrelse. Uppdraget föranledde dock ingen aktivitet.

Natur och Miljö fortsatte sitt medlemskap i IUCN. Vi medverkade i den nationella IUCN-kommittéen genom Sonja Jaari som ordinarie medlem. Ordförande Henna Björkqvist representerade Natur och Miljö virtuellt på världskongressen under vilken man den 8. september valde Razan Al Mubarak till ny (kvinnlig) ordförande för IUCN. Natur och Miljös representanter var nöjda över beslutet.

Utlåtanden

Natur och Miljö gav tio utlåtanden under 2021:

- Utlåtande till livsmiljöprogrammet Helmi (Miljöministeriet, januari 2021)
- Utlåtande till jakt på björn (Jord- och skogsbruksministeriet, juni 2021)
- Utlåtande till Finlands CAP plan för perioden 2023–2027 och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (september 2021)
- Utlåtande till Naturvårdslagen om lagen om (Miljöministeriet, september 2021)
- Utlåtande till stamvårdande jakt på varg (Jord- och skogsbruksministeriet, oktober 2021)
- Utlåtande till vattenvårdsförordningen (Miljöministeriet, november 2021)
- Utlåtande till Regeringens förslag till riksdagen om lag om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (Riksdagens miljöutskott, oktober 2021)
- Utlåtande till nationell pollineringsstrategi (Miljöministeriet, november 2021)
- Utlåtande till s.k. stamvårdande jakt på varg nr 2 (Jord- och skogsbruksministeriet, december 2021)
- Utlåtande till EU-kommissionens kommissionär för energi gällande revidering av direktivet om förnybar energi: "Förbränning av bioenergi från skogar undergräver EU:s mål om biologisk mångfald, klimatet och nollutsläpp" (juni 2021) i samarbete med bl.a. estniska Save the Forests (initiativtagare) och svenska Skydda Skogen!

1.1 Arbetsgrupper

Aktiv medverkan i arbetsgrupper är ett viktigt sätt för Natur och Miljö att få information om och påverka miljöpolitiska beslut. Natur och Miljö är en etablerad nationell intresseorganisation och får därigenom inbjudan till många arbetsgrupper som bereder relevanta ärenden. Fokus ligger på den nationella nivån, men vi

medverkar även i några regionala arbetsgrupper. Uppdragen sköttes till stor del av Natur och Miljös anställda personal.

Arbetsgrupp	Medlem(mar)
CAP-arbetsgrupp tillsatt av JSM, för beredning av jordbruksstöd 2023–2027	Ordinarie Henna Björkqvist
Finlands IUCN-kommitté 2018–2021	Ordinarie Sonja Jaari Suppleant Ina Smolander
Kommissionen för hållbar utveckling	Ordinarie Andrea Weckman, suppleant Camilla Sederholm
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för miljö (23)	Camilla Sederholm
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för havspolitik (15)	Ordinarie Jan-Erik Karlsson
Kommittén för EU-ärenden, sektionen för jordbruk och livsmedel (EU18)	Suppleant Henna Björkqvist
LYKE-nätverket, styrgrupp	Jonas Heikkilä
Metsoprogrammets nationella uppföljningsarbetsgrupp	Ordinarie Camilla Sederholm (f.o.m. 19.5) Suppleant Birthe Weijola (ordinarie t.o.m. 19.5)
Oljeskyddsfondens styrelse (tillsatt av statsrådet)	Suppleant Jan-Erik Karlsson
Regional samarbetsgrupp för skarv i Österbotten	Ordinarie Camilla Sederholm (f.o.m. 19.5)
Regional samarbetsgrupp för skarv i Österbotten, beredningsutskott	Suppleant Ralf Wistbacka

Nationell IPBES-arbetsgrupp

Ordinarie Camilla
Sederholm
Suppleant Sonja Grönholm

Siemenpuustiftelsens delegation

Ordinarie Lisbeth Forss
Suppleant Mikaela Leuschel

Styrgrupp för digitalisering av statsbidragsansökningar
och redovisning

Ordinarie Camilla
Sederholm (f.o.m. 19.5)

Styrgrupp för Freshabit-projektet

Jonas Heikkilä

Styrgrupp för Helmi-programmet

Ordinarie Birthe Weijola
Suppleant Sonja Grönholm

Styrgrupp för Naturvårdslagsreformen

Ordinarie Camilla
Sederholm (f.o.m. 1.4.)
Suppleant Birthe Weijola

Styrgrupp för Naturvårdslagsreformen, projektgrupp 3
(ekologisk kompensation)

Ordinarie Camilla
Sederholm
(f.o.m. 1.4.) Suppleant
Birthe Weijola

Uppföljningsgruppen för Helmi programmet

utnämning i december
2021: Ordinarie Johanna
Lindholm
Suppleant Ann-Louise
Träskelin

VÄLKE-gruppen (nätverk för miljöfostran i Nyland) 2021–
2022

Ordinarie Pia Bäckman
Suppleant Jonas Heikkilä

Östersjöpanelen

Ordinarie Jan-Erik Karlsson
suppleant Camilla
Sederholm (f.o.m. 19.5)

2. Miljöpedagogik

2.1 Intressebevakning och förvaltning

Natur och Miljö var delaktigt i rundabordsnätverket "Pyöreä Pöytä", som koordineras av FEE Suomi. Ledande miljöpedagog Jonas Heikkilä deltog regelbundet i nätverksmöten på distans och kommenterade förslag per e-post. Nätverkets initiativ till utvecklingsprojektet "Kestävä koulu – En hållbar skola" bearbetades vidare och man lobbade aktivt för det gentemot riksdagsledamöter. Utbildningsstyrelsen startade under 2021 ett projekt inom hållbarhetspedagogik, men det projektet motsvarar inte initiativet och dess målsättningar så arbetet med initiativet fortsätter under 2022, med sikte på att få in konceptet i regeringsprogrammet efter nästa riksdagsval.

Jonas Heikkilä var medlem i styrgruppen för LYKE-nätverket. Styrgruppen samlades två gånger under året.

Den ledande miljöpedagogen jobbade fram till augusti på 80% (+20% som naturskollärare på Åbolands naturskola) och skötte bl a rekryteringen av vikarier till Åbolands naturskola, Naturskolan Uttern och Ålands naturskola samt en ny ordinarie anställd till Kvarkens naturskola. Jonas skötte också rekryteringen av korttidsanställda till Naturskolan Uttern och projektanställda till Freshabit-projektet och nätverksprojektet.

Jonas Heikkilä var representant i styrgruppen för den finlandssvenska utomhuspedagogiska konferensen "Mitt i naturen" som hölls i miniformat på distans hösten 2021 och ska ordnas på plats i Vasa hösten 2022. Möten hölls på distans, fem gånger under året.

Under hösten utvecklade naturskolorna nya processer för ett djupare samarbete sinsemellan under ledning av den ledande miljöpedagogen. Vi träffades regelbundet för avdelningsmöten som vi kallar "stimmöten", totalt 12 ggr under 2021. Utvecklingen av verksamheten har skett via distansmöten i första hand men vi har försökt träffas fysiskt också under organisationens andra gemensamma träffar, bl a i samband med planeringsdagarna i augusti. Vi träffades också varje vecka för mer fri samvaro under en kaffepaus.

2.2 Naturskolornas verksamhet

Den miljöpedagogiska verksamheten riktar sig i första hand till barn och unga, men även till vuxna pedagoger. Natur och Miljö erbjuder tjänster till främst småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen, men även till organisationer som utbildar och fortbildar lärare. En mindre del av verksamheten riktar sig barn och barnfamiljer på fritiden.

Natur och Miljö driver i dagsläget fyra regionala naturskolor. En naturskola är en självständig pedagogisk enhet som stöder och kompletterar småbarnspedagogikens och den grundläggande utbildningens miljöpedagogiska arbete i regionen. Naturskolornas spetskompetens är utomhuspedagogik. Undervisningen sker huvudsakligen utomhus, endera i gruppernas närmiljö eller i andra betydelsefulla naturmiljöer i regionen. Natur och Miljös naturskolor undervisar huvudsakligen på svenska.

Till naturskolans värdegrund hör att utveckla barnens känsla för naturen, främja respekt för naturen, väcka intresse för olika naturmiljöer och sprida kunskap om naturen. Med naturen som utgångspunkt tar naturskolan även upp frågor kring människans förhållande till naturen och kopplingen mellan vardagliga handlingar och miljöproblem. Naturskolans mål är att ge eleverna kunskap och färdigheter för en hållbar livsstil.

Naturskolorna är medlemmar i det nationella LYKE-nätverket för natur- och miljöskolor i Finland och i Naturskoleföreningen i Sverige. Våra pedagoger är efterfrågade utbildare och följer med branschens utveckling genom internationella kontakter och nätverk.

Naturskolorna har under året fortsatt jobba med de nya webbsidorna som vartefter får nytt innehåll. En ny vinkling ges också i bloggen "Läsvärt", där det publiceras mer personliga texter och längre läsning.

Naturskolornas arbete som ett team har fortsatt utvecklas och speciellt i utvecklingen av nya teman kan man se värdet av det. Under 2021 har vi utvecklat ett nytt tema för läsårsverksamheten i förskolor och småbarnspedagogiken, "Ett läsår med berguven Bubo", där vi ser på naturen med hjälp av olika vetenskapsgrenar. Innehållet för läsårsverksamheten för åk 3-4 har också uppdaterats betydligt.

Natur och Miljös naturskollärare från Åland, Österbotten, Nyland och Åboland.

2.2.1 Naturskolan Uttern

År 2021 var ett händelserikt år på Naturskolan Uttern. Verksamheten präglades fortfarande av covid-19 pandemin, men tack vare naturskolans uppsökande verksamhet samt redan väl etablerade rutiner inom hygien och säkerhet kunde naturskoldagarna fortskrida så gott som normalt. Tillverkning och rengöring av utrustning för att minimera smittorisken tog trots det upp en märkbar del av arbetstiden.

Under verksamhetsåret 2021 erbjöd Naturskolan Uttern i likhet med tidigare år läsårsverksamhet och enskilda naturskoldagar för daghem, förskolor och grundskolor i västra Nyland och huvudstadsregionen, samt fortbildningstillfällen för pedagoger. Vi fortsatte även samarbetet med Svenska nu/Hanaholmens kulturcentrum med naturskoldagar på svenska för finskspråkiga skolor och språkbaddsskolor i huvudstadsregionen. Arbetet inom EU Life IP-projektet Freshabit fortskred också med naturskoldagar. Naturskolan erbjöd även lägerskolor samt dagsprogram för läger- och andra fritidsgrupper.

2.2.1.1 Personal, utrymmen och utrustning

Under verksamhetsåret 2021 arbetade Pia Bäckman (100%) enligt tidigare år som naturskollärare med ansvar för naturskolverksamheten i huvudstadsregionen samt

samarbetet med Svenska nu (KST 320 och 321). Därtill arbetade Mikaela Granqvist som vikarierande naturskollärare i huvudstadsregionen tre dagar i veckan under högsäsongen i april och maj.

I januari kom Julia Scheinin tillbaka från sin föräldraledighet på 50% arbetstid. Planen var att hon enligt tidigare år skulle ansvara för naturskolverksamheten i västra Nyland, lägerskolverksamheten samt Freshabit LIFE IP -projektet, men under vårterminen sköta endast planering, administration och övriga kontorsuppgifter. Catherine Munsterhjelm fortsatte som vikarierande projektledare för Freshabit LIFE IP ännu i januari-februari på 30% arbetstid. Jenny Wikström anställdes från och med februari som vikarierande naturskollärare (80%) för att ha hand om uteundervisningen på naturskoldagar i västra Nyland samt på lägerskolor.

Vårterminen vid Naturskolan Uttern blev inte som planerad. Pia råkade ut för en arbetsolycka i början av februari som följdes av en 1,5 månads sjukledighet i februari-mars. Därmed vikarierade Jenny delvis också för Pia genom att hålla ett flertal naturskoldagar i huvudstadsregionen i februari-april. Julia sade upp sig från och med den 4.4. med följden att Jennys arbetstid från och med början av mars höjdes till 100% och hon började gradvis att ta över Julias uppgifter och ansvarsområden. Från och med höstterminen hade Jenny i praktiken tagit över kostnadsställeansvar för alla ansvarsområden (KST 311, 312, 317).

Naturskolans kontor- och lagerutrymmen fanns fortsättningsvis i Åvikhemmet, Sjundea, samt i yrkeshögskolan Novias utrymmen i Raseborg (januari-februari), men kontorsarbetet skedde mestadels på distans. I september flyttade huvudstadsregionens arbetspunkt till Annegatan och lagerutrymmet till Pias hem.

Eftersom verksamheten i huvudstadsregionen och västra Nyland i vardagen har blivit allt mer åtskilda har det under de senaste åren så småningom börjat införskaffas och tillverkas skilda uppsättningar av undervisningsmaterial och övrig utrustning till båda regionerna. I år införskaffades till huvudstadsregionen fågelutrustning (13 kikare, en liten tubkikare, fågelgnisslor, -visselpipor och mjukisfåglar), silar, hinkar och baljor till vattenundersökning samt lådor till förvaring. Till västra Nyland införskaffades det en iPad. Till båda naturskollärarna införskaffades arbetsmössor, -kepsar och t-skjortor med Naturskolan Utterns logo. Därtill trycktes och broderades logon på befintliga arbetskläder.

Tabell 1: Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad.

Naturskol- lärare	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Au g	Sep	Okt	Nov	Dec	Total t
Pia Bäckman	-	1	1	12	18	3	-	1	13	15	15	5	84
Jenny Wikström	-	5	9	10	15	2	-	2	12	10	11	1	77
Mikaela Granqvist	-	-	4	8	5	-	-	-	-	-	-	-	17
Catherine Munsterhjel	9	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15

m													
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.2.1.2. Naturskolan Utterns pedagogiska tjänster

Under verksamhetsåret ordnade naturskollärarna totalt 216 naturskoldagar och lägerskoldagar som fördelades på sammanlagt 193 fältdagar. Målgrupper var elever inom den grundläggande utbildningen och barn inom småbarnspedagogiken i västra Nyland och huvudstadsregionen. Naturskoldagarna bestod av träffar inom läsårsverksamheten, enskilda naturskoldagar med varierande teman, naturskoldagar för finskspråkiga elever (två teman: *Svenska i naturen* och *Språkbud i naturen*) i samarbetsprojektet med Svenska nu, samt naturskoldagar med sötvattentema inom projektet *Freshabit Life IP*. Totalt 3398 barn (3948 enskilda möten) och 449 vuxna tog del av naturskolans verksamhet riktad till skolor och daghem (se region- och kommunfördelning i tabell 3 och 4). Därtill ordnades 7 fortbildningstillfällen för pedagoger, varav 2 hölls ute i fält och 5 på distans.

Tabell 2. Fördelning av Naturskolan Utterns pedagogiska tjänster under 2021.

Naturskoldagar och lägerskolor	Tillfällen totalt	Tillfällen vår	Tillfällen höst	Antal barn	Antal vuxna
Läsårsverksamhet åk 3-4	23	8	15	229	23
Läsårsverksamhet dh/ fsk	46	18	28	458	82
Enskilda naturskoldagar	63	42	21	1219	127
Svenska- och Språkbud i naturen	43	26	17	830	53
Freshabit naturskoldagar	32	15	17	519	43
Lägerskola	9	9	0	143	18
Övriga tjänster					
Fortbildning för pedagoger	7	2	5	-	137

I följande stycken 2.2.1.2.1-2.2.1.2.6 beskrivs de olika pedagogiska tjänsterna i detalj. Naturskoldagar och fortbildning för pedagoger som ordnades inom ramarna för EU-projektet Freshabit LIFE IP redovisas skilt i stycke 2.2.1.6.

2.2.1.2.1 Ett läsår med naturskolan för åk 3-4

Ett läsår med naturskolan omfattar fyra långa (3-4 h) naturskoldagar under ett läsår. Upplägget för läsåret reviderades kompletterades med nya temadagar inför läsåret 2021 för att ännu bättre stödja skolundervisningen i åk 3-4. De deltagande klassernas lärare hade inför varje träff möjligheten att välja mellan minst två olika teman med tydlig koppling till i skolorna populära läromedel. Följande teman

erbjöds under höstterminen: Ett myller av liv på land, Ett myller av liv under ytan, Stannfåglar och Finlands nationalarter. Under våren 2021 erbjöds samma teman som under tidigare år: Vinterns viktiga vila och Vårens vaknande värme.

2.2.1.2.1.1

Huvudstadsregionen

Under vårterminen deltog 2 skolklasser och under höstterminen deltog 4 skolklasser i åk 3-4 i läsårsverksamheten. Sammanlagt deltog 134 barn (268 enskilda möten) och 14 vuxna i huvudstadsregionen i läsårsverksamheten riktad till åk 3-4.

2.2.1.2.1.2.

Västra

Nyland

Under vårterminen deltog 2 skolklasser i åk 3-4 och under höstterminen deltog 5 skolklasser. Sammanlagt deltog totalt 95 barn (166 enskilda möten) och 9 vuxna i västra Nyland i läsårsverksamheten för åk 3-4.

2.2.1.2.2. Ett år med naturskolan för småbarnspedagogiken

Läsårsverksamheten vid Naturskolan Uttern för daghems- och förskolegrupper fortsatte under år 2021 med läsårshelheten *Ett läsår med Räven Razze*. Helheten innefattade följande temadagar: *Razze tassar i höstskogen*, *Stig in i Razzes sagoskog*, *Listig som en räv* och *Razzes rävskola*. Inför höstterminen 2021 togs en ny läsårshelhet fram för förskolegrupper: *Ett läsår med Berguven Bubo*, som under höstterminen inleddes med de två första temadagarna *Berguven Bubo* och *snigeln som ville vara en snäcka* samt *Stenrik på stenar med berguven Bubo*. Alla temadagar som erbjöds inom ramarna för läsårsverksamheten för daghems- och förskolegrupper var så kallade korta naturskoldagar à ca. 2 h.

2.2.1.2.2.1.

Huvudstadsregionen

Under vårterminen deltog 5 daghems- och förskolegrupper i läsårsverksamheten. Helsingfors daghem och förskolor fick på grund av pandemiläget under vårterminen 2021 inte delta, därav uteblev 3 av grupperna som deltagit under höstterminen 2020. Under höstterminen 2021 deltog 12 förskole- och daghemsgrupper i läsårsverksamheten. Sammanlagt deltog totalt 335 barn (670 enskilda möten) och 57 vuxna i huvudstadsregionen i läsårsverksamheten riktad till daghem och förskolor.

2.2.1.2.2.2. Västra Nyland

Under vårterminen deltog 5 daghemsgrupper i läsårsverksamheten *Ett läsår med Razze Räv* i västra Nyland och under höstterminen deltog 2 daghems- och förskolegrupper. Totalt deltog 123 enskilda barn (206 enskilda möten) och 25 vuxna i västra Nyland i läsårsverksamheten riktad till daghem och förskolor.

2.2.1.2.3. Enskilda naturskoldagar

Under året arrangerade vi enskilda naturskoldagar för daghem, förskola och åk 1-6. Sammanlagt deltog 1219 barn och 127 vuxna i de enskilda naturskoldagarna under året. Grupperna kunde välja mellan en kort (ca 2h) och en lång (ca 4h) naturskoldag.

2.2.1.2.3.1.

Huvudstadsregionen

Under vårterminen hölls 28 och under höstterminen 7 enskilda naturskoldagar för sammanlagt 713 barn och 77 vuxna i huvudstadsregionen. Av vårterminens naturskoldagar hölls tre för grupper inom Helsingfors stads eftisverksamhet. Listig som en räv, Fåglarnas vår, Boris bofink, Vattnets värld, Framtidsbyggarna och Stannfåglar var de mest populära teman under året.

2.2.1.2.3.2.

Västra

Nyland

Under vårterminen hölls totalt 14 naturskoldagar i västra Nyland, varav 6 var daghems- och förskolegrupper, 2 var skolklasser och 6 grupper var språkbads elever i Gesterby skola. Under hösten ordnades 13 naturskoldagar för skolklasser och 1 naturskoldag för daghems- och förskolegrupper i västra Nyland. Teman som valdes i västra Nyland under år 2021 var Boris Bofink, Vattnets värld, Älgen Älgbert och Framtidsbyggarna. Andra populära teman var Mästerjägarna fladdermössen och Fågeltema. Totalt 506 enskilda barn och 45 enskilda vuxna deltog i enskilda naturskoldagar under 2021.

2.2.1.2.4. Utesvenska för finskspråkiga elever

Samarbetet med Svenska nu vid Hanaholmens kulturcentrum fortskred. Det var det tredje och sista året av ett projekt som erbjöd uteundervisning på svenska för finskspråkiga elever i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla. Naturskollärare Pia Bäckman arbetade med projektet under verksamhetsåret. Såsom i fjol erbjöds två olika teman inom ramarna för projektet: *Svenska i naturen* -temat, som riktar sig till finskspråkiga elever i åk 6 med svenska som A- eller B-språk, samt *Språkbad i naturen* -temat som är riktat specifikt för språkbads elever i åk 5-6.

Under verksamhetsåret ordnades sammanlagt 43 naturskoldagar inom ramarna för projektet. Totalt 633 elever och 41 vuxna deltog i sammanlagt 32 naturskoldagar med *Svenska i naturen* som tema. I sammanlagt 11 naturskoldagar med temat *Språkbad i naturen* deltog totalt 197 elever och 12 vuxna. Av alla projektets naturskoldagar hölls 13 för skolor i Esbo, 19 för skolor i Helsingfors och 11 för skolor i Vanda. Alla naturskoldagar hölls i skolornas närmatur.

Tabell 3. Antal olika typer av naturskoldagar i huvudstadsregionen och västra Nyland fördelat på kommuner.

Kommun	Enskilda naturskoldagar	Läsårsverksamhet åk 3-4	Läsårsverksamhet 5-6/fsk	Svenska och Språkbad i naturen	Freshabit	Totalt
Huvudstads-	35	12	34	43	-	124

regionen tot						
Esbo	12	2	30	13	-	44
Helsingfors	23	10	4	19	-	37
Vanda	-	-	-	11	-	11
Västra Nyland tot	28	11	12	-	32	83
Raseborg	3	3	8	-	25	39
Kyrkslätt	16	4	2	-	-	22
Sjundeå	4	-	2	-	-	6
Ingå	3	4	-	-	-	7
Hangö	2	-	-	-	-	2
Lojo	-	-	-	-	3	3
Kimitoön	-	-	-	-	3	3
Salo	-	-	-	-	1	1
Naturskol an Uttern tot	63	23	46	43	32	207

Tabell 4. Antal enskilda naturskoldagar inom läsårsverksamheten samt deltagare per ort/kommun inom huvudstadsregionen och västra Nyland.

Ort/ Kommun	Esbo	Helsingfors	Huvudstadsreg. tot.	Hangö	Ingå	Kyrkslätt	Raseborg	Sjundeå	V. Nyland tot.
Enskilda naturskoldagar	12	23	35	2	3	16	3	4	28
Naturskoldagar/läsårsverksamhet åk 3-4	2	10	12	-	4	4	3	-	11
Naturskoldagar/läsårsverksamhet dh/fsk	30	4	34	-	0	2	8	2	12
Naturskoldagar tot.	44	37	81	2	7	22	14	6	51
Barn Läsårsklasser	39	95	134	-	17	40	38	-	95
Barn Läsårsgupper	296	39	335	-	-	18	90	15	123
Barn enskilda	225	488	713	43	42	305	57	59	506
Vuxna Läsårsklasser	2	12	14	-	3	4	2	-	9
Vuxna Läsårsgupper	51	6	57	-	-	4	18	3	25
Vuxna/enskilda	27	50	77	3	6	23	5	9	46
Deltagare tot.	640	690	1330	46	68	394	210	86	804

2.2.1.2.5. Lägerskolor

Året 2021 präglades av de gällande restriktionerna som ett resultat av covid-19 pandemin. Begränsat deltagarantal på inomhusevenemang under år 2021 ledde till att endast lägerskolor med dagsprogram gick att genomföra. Totalt deltog 7 enskilda skolklasser i åk 5-6 i lägerskola med endast dagsprogram under våren 2021 och totalt ordnades 9 lägerskoldagar fördelade på 8 fältdagar. De populäraste dagsprogrammen för lägerskolorna var *Ut i vildmarken* och *Energin på jorden*. Totalt deltog 143 elever (187 enskilda möten) och 18 vuxna. Ytterligare två lägerskolor var bokade för hösten 2021 men sköts upp till år 2022.

2.2.1.2.6. Fortbildning

I mars höll Pia en distansfortbildning kring temat *Språkundervisning i uteklassrummet* för Språkönätverket med cirka 25 deltagare. I början av höstterminen höll Pia två fortbildningstillfällen för Raseborgs stad. Den första dagen var en introduktion till utomhuspedagogik medan den andra dagen gick under rubriken *En ryggsäck idéer*. I bägge tillfällen deltog 25 deltagare. I oktober höll Pia en distansworkshop med temat *En ryggsäck idéer* under en inspirationsdag för Axxells barnledarstuderande med cirka 25 deltagare.

2.2.1.3. Fritidsverksamhet

Naturskolan Uttern ordnade under året två familjeutflykter med sammanlagt 24 deltagare. I september ordnades i samarbete med Grankulla kommun en familjeutflykt för allmänheten med vattenundersökning som tema vid Gallträsk. I oktober ordnades en familjeutflykt med nedbrytarter i Raseborg för Åbo Akademis alumner med 8 deltagare. Åbo Akademis alumnförening hade beställt en motsvarande utflykt i Helsingfors men den inställdes pga för få deltagare. På våren var även en familjeutflykt för DUV mellersta Nyland inplanerad men också den inställdes i brist på deltagare.

2.2.1.4. Marknadsföring via sociala medier och mediasynlighet

Naturskolan hade i slutet av året 484 följare på Facebook och 387 följare på Instagram.

Under höstterminen togs i samarbete med Natur och Miljös andra naturskolor fram en adventskalender med 4 videoluckor, en per naturskola. Till kalendern producerade Naturskolan Uttern en videohälsning med inspiration till utevistelse. Julkalendern var riktad till småbarnspedagogiken och åk 1-2. Adventskalendern synliggjordes på hemsidan samt i sociala medier.

Jenny gav en intervju till tidningen Etelä-Uusimaa när de besökte en av Naturskolan Uterns läsårsklasser. <https://issuu.com/etela/docs/eun210905>

Marknadsföring inom projektet Freshabit, se nedan.

2.2.1.5. Nätverksarbete

Under våren deltog Naturskolan Uttern likt tidigare år i huvudstadsregionens natur- och miljöskolors kurskalender som gavs ut inför höstterminen 2021. Under våren planerades också en vårträff för Grön flagg elevråden i samarbete med huvudstadsregionens natur- och miljöskolor. Efter en förfrågan till Grön flagg skolor om möjlighet att delta togs beslutet att istället sammanställa en vårhälsning med tips om idéer och inspirerande material som råden självständigt fick använda.

Under hösten var naturskolan Uttern med och planerade en lärarträff för Grön flagg -deltagare som ordnades i Haltia 12.10. Naturskolan Uttern deltog under året i Välke-nätverkets distansmöten samt erbjöd en workshop till Välke-nätverkets webinarium "Opi lumoavasta ja katoavasta luonnosta" den 28.10.2021, men workshopen inställdes p.g.a. för få anmälningar.

I oktober deltog naturskolan med workshopen "Upptäck ditt närvatten" baserat på material som tagits fram inom Freshabit-projektet vid en workshopsdag för lärarstuderande vid Helsingfors universitet som för andra året i rad ordnades på distans. Workshopsdagen var ett samarbete huvudstadsregionens natur- och

miljöskolor, LYKKY/LYKE, WWF, LUOMUS, m.fl. Den 11-12 november deltog Pia i LYKE-nätverkets träff i Borgå och Kotka där även bägge städernas naturskolor samtidigt firade 20-års jubileum. I december deltog Pia även i firandet av 30-åriga Vanda naturskola och Villa Elfviks naturskola i samband med huvudstadsregionens naturskolors lillajulsfest.

2.2.1.6. Freshabit LIFE IP

Natur och Miljö rf medverkar 2016-2022 i EU LIFE IP-projektet Freshabit, vars övergripande målsättning är att förbättra livsmiljön för arterna i ett flertal sötvattendrag i Finland samt att göra detta naturarv mer känt för allmänheten. Vår uppgift inom projektet har varit att utveckla naturskolprogram med sötvattenstema, hålla naturskoldagar för åk 5-6 och åk 7-9, sprida materialet vidare till miljö- och naturskolor samt marknadsföra konceptet bland pedagoger runt om i landet.

Under år 2021 vikarierade Catherine Munsterhjelm (30% arbetstid 1.1.-31.2.2021) inom projektet och Jenny Wikström fungerade som projektledare för projektet från och med september 2021. Julia Scheinin arbetade under våren 2021 med uppdatering av slutrapporten. Under hösten höll Sara Kåll-Fröjdö som timanställd Kvarkens naturskoldagar med sötvattenstema. Jonas Heikkilä, Tuuli Solhagen och Miisa Holmström på Natur och Miljö deltog i projektets administration som en del av sitt ordinarie arbete.

2.2.1.6.1. Naturskoldagar med sötvattentema

Sammanlagt 32 naturskoldagar med temat sötvatten genomfördes i västra Nyland. Antalet elever som deltog i västra Nyland var 494. Vinterdagarnas antal var 15 med 219 deltagande elever, medan barmarksdagarnas antal var 17 med 275 deltagande elever. Totalt deltog 40 vuxna i naturskoldagarna i västra Nyland. Tre grupper var från högstadiet (åk 8) och resten från åk 5-6. Fördelningen i de olika projektområdena i västra Nyland var 8 dagar och 101 elever vid Kisko å och 24 dagar och 393 elever vid Svartån.

Ytterligare genomfördes 10 barmarksdagar inom projektet i Österbotten, av Kvarkens naturskola, med 2 dagar och 36 elever vid Lappfjärds å och 8 dagar och 145 elever vid Esse å. Totalt deltog 181 barn och 21 vuxna under 2021 i Österbotten. Alla grupper som deltog var i lågstadiet.

2.2.1.6.2. Materialutveckling och -spridning inom Freshabit

Både svensk- och finskspråkiga bilagor till handboken "En djupdykning i sötvatten – inspiration och material för uteundervisning" utvecklades och uppdaterades.

2.2.1.6.3. Fortbildning och verkstäder inom Freshabit LIFE IP

Det stora utomhuspedagogiska evenemanget ULOS-UT-OUT ordnades som ett webinarium i maj, i väntan på att evenemanget förhoppningsvis ska kunna ordnas år 2022. I webinariet deltog Emilia Nordling med en presentation av Freshabit-projektets miljöpedagogik: En upptäcktsfärd i vattnets rike. Presentationen hade 4 åhörare. Under hösten 2021 användes samma material i evenemanget ULOS on IN. Då hade materialet 8 nedladdningar.

Likt fjolåret användes videomaterial som producerats under projektet till Naturskolan Utterns workshop *Upptäck ditt närvatten* vid en workshopsdag för lärarstuderande vid Helsingfors universitet som genomfördes på distans. Totalt hade workshopen uppskattningsvis 25 deltagare.

2.2.1.6.4. Marknadsföring via sociala medier samt mediasynlighet

Under våren 2020 filmades fyra undervisningsfilmer inom projektet. Undervisningsfilmerna fortsatte att också fungera som marknadsföring för våra naturskoldagar och vårt undervisningsmaterial under år 2021. Filmerna hade i slutet av år 2021 sammanlagt 2050 visningar.

Handboken med bilagor och undervisningsfilmerna nämns på Forststyrelsens blogg "Veden valtakunnassa tapahtuu", i ett inlägg som marknadsför evenemanget ULOS on IN. <https://www.metsa.fi/projekti/freshabit/veden-valtakunnassa-tapahtuu/>

Naturskollärarna var under året i kontakt med skolor i projektområdena och erbjöd möjligheten att delta i projektet som pilotgrupper. Freshabit-projektets årliga möte blev avbokad p.g.a. nya restriktioner efter ett förvärrat coronaläge under hösten 2021. Ledande miljöpedagog Jonas Heikkilä deltog i distansmöten i maj och september.

2.2.1.7. Övrigt

Under 2021 deltog Naturskolan Uttern i Natur och Miljös personalmöte den 19.1 och planeringsdagar 21-22.1. på distans. Ytterligare ordnades motions- och personaldagar för hela personalen i Helsingfors 9-10.6.2021, där personalen deltog i visionsworkshop i Lappviken i Gräsviken den ena dagen och åkte på utfärd till Skanslandet den andra. I juni deltog Pia i Ulos-Ut-Out -konferensen som deltagare. I augusti (17-18.8) ordnades planeringsdagar i Kurjenrahka nationalpark med övernattnings i tält för hela personalen. Under hösten 2021 träffades dessutom personalen på en fortbildningsdag och visionsarbete på Annegatan den 26.10 och

hade en gemensam julfest den 9.12, samt en gemensam utvecklingsdag för miljöpedagogerna den 10.12.

2.2.2 Kvarkens naturskola

Covid-19 pandemin till trots var verksamhetsåret 2021 händelserikt vid Kvarkens naturskola. Eftersom naturskolverksamheten är ambulerande och i första hand sker i skolornas och daghemmens närmiljö kunde naturskoldagarna fortgå normalt. En del av naturskolans verksamhet såsom fortbildningar var dock främst på distans. Virtuella fortbildningar förklarar det höga antalet pedagoger som deltagit i våra fortbildningar under året.

2.2.2.1 Personal och utrymme

Kontoret fanns under året i Rantalinna, Vasa.

I början av året arbetade Ida Berg (100%) och Oliver Sjölund (100%) vid Kvarkens naturskola. Oliver var Maria Svens vikarie fram till juli. Från och med augusti anställdes Patricia Ljungqvist (100%) som naturskollärare. Patricia tog över Marias tjänst som fast anställd naturskollärare. Under verksamhetsåret tillbringade naturskollärarna totalt 205 dagar i fält (se tabell 1) med 135 grupper (se fördelning i tabell 2).

Tabell 1: Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad.

Naturskollärare	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot.
Ida Berg	-	10	4	12	16	2	-	8	19	14	12	1	98
Patricia Ljungqvist	-	-	-	-	-	-	-	3	18	7	16	1	45
Oliver Sjölund	-	12	8	10	19	3	-	-	-	-	-	-	52
Sara Kåll-Fröjdö									4	6			10

2.2.2.2 Naturskoldagar

Efterfrågan på naturskoldagar från såväl skolor som daghem var väldigt god. Totalt 2990 barn (2282 enskilda möten) och 308 pedagoger tog del av naturskoldagar. Målgruppen var elever inom den grundläggande utbildningen och barn inom småbarnspedagogiken från Vörå i norr till Kristinestad i söder (se tabell 3). Naturskoldagarna bestod av träffar inom läsårsverksamheten, enskilda naturskoldagar med varierande teman, naturskoldagar för finskspråkiga elever i samarbetsprojektet med Svenska nu, samt naturskoldagar inom projektet Freshabit Life IP. I följande stycken presenteras tjänsterna mer ingående.

Tabell 2: Fördelning av pedagogiska tjänster under året.

Naturskoldagar	Antal tillfällen (totalt)	Tillfälle n vår	Tillfälle n höst	Antal enskilda barn	Antal enskilda vuxna
Läsårsverksamhet åk 3-6	72	34	38	565	74
Läsårsverksamhet småbarnspedagogik	28	16	12	207	41
Enskilda naturskoldagar	64	37	27	1154	160
NATURLigtvis svenska	11	2	9	175	12
Freshabit	10		10	181	21
Övriga tjänster					Antal deltagare
Fortbildning för pedagoger	16	11	5		694
Verksamhet för grupper på fritiden	3		3		435 (vuxna och barn)
Universitetskurs	13	13			10
Totalt	217	113	104	2238	1139

2.2.2.2.1 Ett läsår med naturskolan årskurs 3-6

Läsårsverksamheten omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Kvarkens naturskola har i första hand erbjudit konceptet till årskurs 3-4, men även till årskurs 5-6. Under vårterminen deltog 17 skolklasser (totalt 288 barn) i läsårsverksamheten för årskurs 3-4. Under höstterminen deltog 19 skolklasser (totalt 277 barn) var av en av klasserna var årskurs 5-6. Teman för årskurs 3-4: 1. *Myller av liv på land* eller *Myller av liv under ytan*, 2. *Vinterfåglar* eller *Finlands nationalarter*, 3. *Vinterns viktiga vila* och 4. *Vårfåglar* eller *Vårens vaknande värme*. Teman för årskurs 5-6: *Vi i skogen* och *Samarbete i väder och vind*.

2.2.2.2.2 Ett år med naturskolan i småbarnspedagogiken och förskolan

Läsårsverksamheten för småbarnspedagogiken och förskola omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Under våren 2021 fortsatte temahelheten "Razze Räv" med åtta grupper (totalt 117 barn). Under hösten 2021 har daghemmen erbjudits en ny temahelhet som handlar om Berguven Bubo. Kvarkens naturskola hade sex grupper, (totalt 90 barn) i läsårsverksamheten "Ett läsår med Berguven Bubo".

2.2.2.2.3 Enskilda naturskoldagar

Under året arrangerade vi enskilda naturskoldagar för daghem, förskola och åk 1-6. Sammanlagt deltog 1154 barn i de enskilda naturskoldagarna under året. Grupperna kunde välja mellan en kort (ca 2h) och en lång (ca 4h) naturskoldag.

Följande teman erbjöds åt daghem och förskolor år 2021: Razzes rävskola, Räven Razze i vårskogen, Listig som en räv, Boris Bofink, Berguven Bubo och snigeln som ville vara snäcka, och Stenrik på stenar med Berguven Bubo.

Följande teman erbjöds åt årskurs 1-6 år 2021: Mästerjägarna fladdermöss, Vattnets värld, Vi och rovdjuren, Framtidsbyggarna, Tyra Stackmyra, Vår fåglar och Älgen-skogens konung.

2.2.2.2.4 NATURLIGTvis ute på svenska

Samarbetet med Svenska.nu kring projektet NATURLIGTvis fortsatte för femte året i rad. Under 2021 deltog 11 finska skolklasser i åk 4-6 i en naturskoldag med temat NATURLIGTvis via Kvarkens naturskola. Eleverna fick lekfullt och roligt lära sig svenska under naturskoldagarna.

Totalt deltog 175 barn och 12 vuxna. Två av tillfällena hölls av naturskolläraren Oliver Sjölund på våren och nio av naturskolläraren Patricia Ljungqvist på hösten. Sammanlagt deltog 175 barn och 12 vuxna. Se antal klasser per kommun i tabell 3.

2.2.2.2.5 Fladdermöss

År 2021 utvecklade naturskolan en ny undervisningshelhet om fladdermöss i samarbete med Niclas Fritzén från Ostrobothnia Australis (projektet KvarkenBats). Temat genomfördes som ett pilotprojekt tillsammans med Niclas under tre naturskoldagar våren 2021 och var väldigt omtyckt. Från och med höstterminen utgjorde temadagen en del av naturskolans utbud för enskilda temadagar.

Förutom naturskoldagar ordnade naturskolan tillsammans med Ostrobothnia Australis en fladdermusexkursion vid Stundars i Solf i september 2021. Exkursionen riktade sig till alla intresserade, både vuxna och barn.

2.2.2.2.6 Fisk i skolan

Kvarkens naturskola medverkar i projektet *Fiskets hus – ett erfarenhetsbaserat informationscenter om fiske och lokalfisk* som leds av Österbottens fiskeförbund. Syftet med projektet är att planera och genomföra olika aktiviteter kring Fiskets hus med syfte att förmedla information om fisk, fiskare och fiske, som skapar en emotionell relation mellan konsumenten och fisken som mat.

År 2021 har naturskolan tillsammans med Naturresursinstitutet LUKE, Marthaförbundet, Vasa Sportfiskare och Finlands svenska 4h deltagit i två temadagar med temat fisk vid fiskestranden i Vasa. Eleverna i årskurs 5-6 vid Vasa Övningsskola och årskurs 5 vid Vasa Keskuskoulu fick ta del av programmet. Sammanlagt 163 barn och 18 vuxna.

2.2.2.2.7 Naturskolundervisning om sötvattensnaturen i Österbotten (Freshabit)

För projektet Freshabit LIFE höll Sara Kåll-Fröjdö tio naturskoldagar under höstterminen i Kristinestad och Vörå. Sammanlagt deltog 181 barn och 21 vuxna. År 2021 avslutades projektet och från och med år 2022 övergår sötvattenstemat till det normala, avgiftsbelagda utbudet. Naturskoldagar inom projektet Freshabit är inte medräknade i tabell 3.

Tabell 3 Naturskoldagar fördelat på kommuner.

Kommun	Enskilda naturskoldagar	Läsårsv erksamhet åk 3-6	Läsårsv erksamhet småbarnspedagogisk	NATURLigtvis	Totalt
Vasa	3	36	10	4	53
Korsholm	14	22	12	1	49
Vörå	29	8			37
Malax	16				16
Korsnäs	1		6		7
Kristinestad	1	6			7
Kaskö				1	1
Tervajoki				2	2
Laihela				3	3
Totalt	64	72	28	11	175

Naturskoldagar inom projektet Freshabit är inte medräknade i tabell 3.

2.2.2.2 Vi går ut till parkskogen året runt - ett utomhuspedagogiskt material

På beställning av Vasa stad skapade naturskolan under hösten ett utomhuspedagogiskt material på både svenska och finska för småbarnspedagoger verksamma i närheten av parkskogen vid Nummen koulu. Materialet utformades som en guide med fyra helheter, *Upptäck träd*, *Upptäck växter*, *Upptäck djur* och

Upptäck fåglar. Temat för materialet var naturen året runt. I samband med projektet konsulterade Vasa stad naturskolan om hur området skulle planeras. Bland annat förverkligades några uteklassrum, sittplatser och en karta över området. I början av november invigdes parken och en fortbildning hölls för områdets småbarnspedagoger.

2.2.2.3 Fortbildning

År 2021 har Ida Berg inom projektet *Stigar - med lärkraft mot en hållbar livsstil* hållit fortbildningar för pedagoger i svenskspråkig småbarnspedagogik och grundläggande utbildning i tre olika kommuner (Kimitoön, Pargas och Vörå). Naturskolan har ansvarat för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling inom projektet som koordinerats av Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi. På grund av covid-19 pandemin hölls fortbildningarna främst på distans. Endast två av tolv fortbildningar var närtillfällen. Sammanlagt 268 pedagoger deltog i fortbildningarna. Till fortbildningen utarbetades material, bl.a. en film: https://www.youtube.com/watch?v=MggO_jAS58

Övriga fortbildningar:

15.6 höll Oliver Sjölund en fortbildning i utomhuspedagogik riktad till arrangörer och ledare för barn- och ungdomsverksamhet på beställning av Svenska Österbottens Ungdomsförbund (SÖU).

1.6 föreläste Ida Berg på den virtuella konferensen *Varhaiskasvattaja Verkossa 2021* med rubriken: *Upplev, upptäck och undersök!* Cirka 400 pedagoger tog del av föreläsningen.

16.6 höll Ida Berg tillsammans med Jonas Heikkilä en digital workshop i konferensen *Ulos - Ut - Out*. Temat på workshopen var Biodiversitet i skogen genom lekar och naturundersökningar.

1.11 höll Ida Berg tillsammans med Jonas Heikkilä en fortbildning för småbarnspedagoger om det utomhuspedagogiska materialet som planerats för parkskogen invid Nummen Koulu i Vasa. Fortbildningen hölls på finska.

Naturskolan har ansvarat för en universitetskurs. Naturskolan fortsatte samarbetet med Åbo Akademi i Vasa. Ida Berg och Oliver Sjölund höll kursen Utomhuspedagogik (5 sp) för en grupp på tio klasslärarstuderande under vårterminen.

2.2.2.4 Fritidsverksamhet

Friluftslördag ordnades 18.9 vid Norrvalla i Vörå i samarbete med Finlands svenska idrott och Folkhälsan. Sammanlagt deltog 200 personer. Kvarkens naturskola koordinerade planeringen och deltog med en station med temat insekter.

En fladdermusexkursion ordnade naturskolan vid Stundars 3.9 tillsammans med Ostrobothnia Australis. 35 personer deltog.

Höstbestyr på Stundars friluftsmuseum ordnades 21.10. Naturskolan deltog med en station med temat vinterfåglar. 150 personer deltog.

2.2.2.5 Nätverksarbete

Tillsammans med Folkhälsans förbund i Österbotten har naturskolan två nätverk: *UT med småbarnspedagogerna* och *UT med lärarna*. För lärare ordnades en träff på vintern (11.2) och för småbarnspedagogerna en träff på hösten (12.9).

Under året deltog naturskolan i ett flertal nätverksmöten på distans; LYKE-nätverksträffar, Västerbottens naturskolors regionmöte. Naturskolan arbetade för utomhuspedagogiken i Österbotten på ett allmänt plan.

2.2.2.6 Marknadsföring, mediasynlighet och webbsajten

Naturskolan hade i slutet av året 870 följare på Facebook och 1310 följare på Instagram. Ingen separat marknadsföring har gjorts till skolor och daghem på grund av hög efterfrågan.

I samband med att naturskolornas webbsidor uppdaterades 2020 lades en blogg till, Läsvärt. Under året skrev Kvarkens naturskola 5 inlägg i bloggen.

Vasabladet skrev en artikel 20.4 om en av naturskoldagarna där temat Mästerjägarna fladdermöss genomfördes som pilotprojekt. Ida Berg, Oliver sjölund och Niclas Fritzén från Ostrobothnia Australis intervjuades. Patricia Ljungqvist intervjuades av Vaasa lehti 2.11 om utvecklingen av parkskogsområdet vid Korsnäståget i Vasa. Kvarkens naturskola omnämns i en artikel av Yle Pohjanmaa 2.11 om utvecklingen av parkskogsområdet vid Korsnäståget i Vasa.

2.2.3 Ålands naturskola

Då har vi lämnat ännu ett naturskolår bakom oss och när naturskolan ser tillbaka på året som gått så har det trots corona varit ett aktivt år med mycket besök till grupper.

Utomhuspedagogiken har de senaste åren fått ett uppsving och suget efter "uteklassrum" och naturskolverksamhet på Åland ökar hela tiden. Naturen och utomhusmiljön som lärande miljö spelar en alltmer viktig roll i barnens lärande.

Personal och utrymmen

Under 2021 har Åsa Andersson jobbat heltid, medan Stefan Lomner har jobbat som vikarie för Linda Valve (vårdledig). Stefan har erbjudit naturskolor till grundskolan för årskurs 3-6 och Åsa har erbjudit naturskolor till daghem och årskurs 1-2.

Naturskolan har sitt förråd och kontor på Ålands landsbygdscentrum. Där har naturskolan även rum för naturskolans elbil.

Tabell 1: Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad

Naturskollärare	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Juli	Aug	Sep	Ok	Nov	Dec	Tot
Åsa Andersson	5	8	1	16	19	7			21	13	17		107
Stefan Lomner		5		12	13	7		11	9	6	10		73
													180

Ett läsår med naturskolan i årskurs 3-6

Under vårterminen 2021 deltog 10 skolklasser och 150 barn i naturskolklasskonceptet som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Under hösten 2021 deltog 8 grupper, totalt 120 barn. Verksamheten riktade sig till årskurs tre och fyra, men även barn från Ålands hemundervisarförening.

Sammanlagt under år 2021 deltog 18 grupper, totalt 270 barn och 40 vuxna i naturskolklassverksamheten. Höstens hörnstenar, vinterfåglar, Finska nationalarter och Åland genom tiderna har varit naturskolklassernas teman.

Ett år med naturskolan i småbarnspedagogiken och förskolan

Under våren 2021 lanserade naturskolan en temahelhet *Ett läsår med Räven Razze* för daghem som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Temat för våren var *Listig som en räv* och *Razzes rävskola*. Sammanlagt deltog 10 grupper totalt 150 barn och 40 vuxna.

Under hösten 2021 lanserade naturskolan en temahelhet *Berguven Bubo och naturens mysterium* för daghem som omfattar fyra naturskoldagar under ett läsår. Det blev genast mycket populärt! Sammanlagt deltog 14 grupper, totalt 210 barn och 42 vuxna. Temat för hösten var *Snigeln som ville vara en snäcka* och *Stenrik på stenar*.

Enskilda naturskoldagar

Sammanlagt 1071 barn och 130 vuxna deltog i de enskilda naturskoldagarna under året. Naturskoldagarna utfördes för det mesta i skolans eller daghemmets närmiljö på gångavstånd. Grupperna kunde välja bland ett stort utbud av olika undervisningshelheter. Följande undervisningshelheter genomfördes våren och hösten 2021: Stannfåglar, Vintertema, Karin korsspindel, Älgen skogens konung, Tyra stackmyra, Finska nationalarter, Ett myller av liv på land, Ett myller av liv i vattnet, Åland genom tiderna.

Tabell 2: Fördelning av pedagogiska tjänster under året.

Tjänst	Antal tillfällen (totalt)	Antal vår	Antal höst	Antal barn	Antal vuxna
Naturskoldag	63	37	26	882	135
Läsårsträffar	77	35	42	1078	231
Familjeträffar	2	1	1	20	20
Östersjöfondens klasser	21	10	11	298	40
Fortbildning för pedagoger	1		1		10
Verksamhet för grupper på fritiden	12	7	5	50	10
Yrkesgymnasiet fortbildning	1		1		20
Åland grönskar/Skördefesten	2	1	1	100	300
totalt	179	91	88	2428	766

Projekt

Östersjöfondens klasser

Tack vare generös hjälp från Östersjöfonden har Ålands naturskola även detta år erbjudit 10 st skolklasser i åk 4-6 möjlighet att bli Östersjöfondens klasser. Temat för klasserna är sötvattenmiljön och havet kring Åland. Klasserna får två naturskoldagar ledda av Ålands naturskola och genom praktiska undersökningar, fartfyllda spel och utmanande samarbetsövningar lär eleverna sig om Östersjön och hur en våtmark kan minska övergödningen av Östersjön.

Åland genom tiderna

Som en del av firandet av Åland 100 så erbjuder naturskolan under läsåret 2021-2022 en heldag med temahelheten *Åland genom tiderna* till alla åländska elever i åk 4-6. Det börjar med ett meteornedslag och slutar med repet som förutsättning för Ålands position inom sjöfarten.

Under höstterminen 2021 har 10 åländska grupper hunnit ta tagit del av temat totalt 143 barn och 20 vuxna.

Temahelheten erbjuds 2022 även till Natur och miljö's övriga naturskolor i huvudstadsregionen, Västra Nyland, Åboland och Österbotten.

Tabell 3 Naturskoldagar fördelat på kommuner.

Kommun	Enskilda naturskoldagar	Läsårsverksamhet åk 3-4	Läsårsverksamhet småbarnsped.	Totalt
Brändö		4		4
Eckerö	1	2		3

Finström	12	13	8	33
Geta	4	4	4	12
Hammarland	2	4	4	10
Jomala	16	4	4	24
Kumlinge	1	2		3
Lemland	2		4	6
Lumparland				0
Mariehamn	18		6	24
Saltvik	2	4	4	10
Sund	5		4	9
Vårdö			2	2
Totalt	63	37	40	140

Fortbildning

Den 31.3 skulle naturskolan ha haft en fortbildning för lärare men den blev avbokad på grund av coronapandemin.

Den 31.8 ordnade naturskolan en inspirationsträff i utomhuspedagogik för lärare i förskola och upp till åk 3. 10 pedagoger deltog.

Ålands yrkesgymnasium

Den 27.8 höll Ålands naturskola en fortbildningsdag för barn- och ungdomsledarlinjen vid Ålands yrkesgymnasium. Cirka 20 ungdomar deltog.

Fritidsverksamhet

Sommarklubben

Juni och augusti. Ålands naturskola var med och ordnade naturskolliknande program på Folkhälsans dagsläger "Sommarklubben" under 10 dagar delat på två läger: 14-18.6 samt 9-13.8. Lägret hölls på ön Lökskär och vid Folkhälsans stuga Talatta utanför Mariehamn och badhuspaviljongen. Cirka 40 barn deltog.

Träffpunkt skogen

Träffpunkt skogen är ett integrationsprojekt som Ålands Natur och Miljö driver, naturskolan deltog under en utflykt den 10/4.

20.02 och 22.05 deltog naturskolan på Rädda barnens familjedagar för stödfamiljer vid Naturskolans vindskydd Vikhöjden.

21.10 ordnade naturskolan en friluftsdag i samarbete med Åbo Akademis alumner. 20 personer deltog.

Marknadsföring och mediasynlighet

Den 23.3. var naturskolan med och visade upp sin "Östersjöfondens klasser"-temahelhet under en våtmarksvandring vid Nabbens våtmark. Publiken fick pröva på att håva och artbestämma småkryp under dagen. Evenemanget blev välbesökt trots hållande regn. Cirka 25 tappra deltagare deltog. Dagen ordnades tillsammans med Husö biologiska station, Östersjöfonden och Ålands Natur och Miljö.

Den 29.5 var Ålands naturskola på plats i samband med evenemanget Åland grönskar på Lomners gård. Vi informerade barnfamiljer om Hanna Humla och andra pollinerare, tipsrunda och aktiviteter för barnfamiljer. Det var uppskattat och cirka 200 personer besökte oss.

Den 17.9 var Ålands naturskola med på Skördefesten och visade upp sin verksamhet för allmänheten. Tillsammans med Ålands Natur och Miljö samt Städa Åland fanns naturskolan som en PlåppÅpp på fredagen vid Johannas hembakta. Temat för dagen var plast i havet och barnfamiljer fick pröva att sila sand från en strand och med mikroskop upptäcka mikroplaster. Dagen var uppskattad och välbesökt av barnfamiljer.

Den 12.5 var Ålands naturskola med i Ålands radio. Programmet handlade om vårens fåglar och Barnens Fågelvecka.

Nätverksarbete

Svenska naturskoleföreningens årsmöte i Sundsvall blev inställt på grund av coronapandemin.

Den 18.3 var det meningen att naturskolan skulle vara med och ordna den finska naturskoleföreningens LYKE-träff på Åland. Träffen är uppskjuten på grund av pandemin.

Naturskolan är medaktör i nätverket Bärkraft - för ett hållbart Åland och deltog under året i medaktörsmöten samt det stora Bärkraftmötet som i år hölls på distans den 26 mars och 1 oktober.

Varje månad är det ledningsgruppsmöte på ÅLBC för alla som verkar i huset, naturskolan deltog också i ledningsgruppsmötena under året.

Den 8.12 presenterade Naturskolan sin verksamhet under Startskottet. Startskottet är en dag då alla föreningar som hyr in sig på Jomalagård presenterar sig och sin verksamhet.

Ålands naturskola är medlem i en Cafe planet-grupp, Biologisk mångfald. Ålands Natur och Miljö är arrangör. Den 25.9 var naturskolan på studiebesök till den Östersjövänliga gården Hammarudda gård där de även har anlagt en våtmark.

Den 11.11 deltog naturskolan på SLU digitala föreläsning Att sprida ringar på vattnet.

Övrigt

Natur och miljöns planeringsdagar 21-21.1 hölls p.g.a. coronapandemin på distans.

Den 9-10.6 deltog naturskolan på Natur och Miljöns motionsdagar och miljöpedagogernas stämmöte i Helsingfors.

Den 17-18.8 hölls Natur och Miljöns planeringsdagar nära Åbo.

Den 1.9 deltog Ålands naturskola i en strategidag för ledningsgruppen vid Jomala gård.

Den 12.10 deltog Ålands naturskola i utenavets webinarium Nationellt nätverk för främjande av utomhusbaserat lärande.

Den 26.10 var Ålands naturskola på fortbildningsdag för Natur och Miljös personal i Helsingfors.

Den 23.11 deltog Ålands naturskola i en kurs i sociala medier som hölls i Mariehamn.

2.2.4 Åbolands naturskola

Under år 2021 har Åbolands naturskola arrangerat rekordmånga naturskoldagar. Också antalet grupper som deltog i läsårsverksamheten har sett ett uppsving, delvis tack vare att konceptet Ett läsår med naturskolan till hösten öppet lanserades också för förskolorna efter pilotläsåret 2020-21. Bland dem som deltog i vår verksamhet kom tyngdpunkten att ligga på förskolor och skolor medan utbudet för yngre barn blev lite mindre än tidigare år. Totalt arrangerade vi 112 naturskoldagar, två familjeutflykter och två fortbildningstillfällen för 1873 barn och 225 vuxna under året. Av barnen deltog 327 i vår läsårsverksamhet med fyra naturskoldagar under året.

Marknadsföring, mediasynlighet och webbsajten

Åbolands naturskola har under året gjort direkt marknadsföring till skolor och daghem via e-postutskick i februari, maj och augusti. E-postutskicken fick ett nytt, snyggare utseende tack vare att vi tog i bruk programmet Canva för layout.

Den 10.9 deltog Emilia Nordling i marknaden September Open i Dalsbruk vid samma bord som Skärgårdshavets biosfärområde.

Åbolands naturskola lade aktivt upp inlägg på Facebook och Instagram under året. Till de större satsningarna hörde våra naturskolors gemensamma adventskalender med fyra luckor. Vid slutet av året hade naturskolan ca 500 följare på Facebook och Instagram.

Linn Engström intervjuades 23.2 för Yle Åboland angående tips på sportlovsaktiviteter utomhus. Linn Engström gjorde också synlighet för naturskolan i och med att hennes vardagsliv gick att följa med på Luckans Instagramkonto thisissvenskfinland en vecka i april. I juni fick Åbolands naturskola vara med i ett inslag i Exploring Pargas kanaler på Facebook och Instagram. Exploring Pargas upprätthålls av Pargas stad och sköts av en sommaranställd ungdom. Emilia

Nordling har under året fungerat som kolumnist vid Åbo underrättelser och skrivit en kolumn per månad.

På vår webbsajt abolandsnaturskola.fi fanns under hela året aktuell information om vår verksamhet och vårt utbud på tjänster. Webbsajten uppdaterades i samarbete med de andra naturskolorna.

Personal och utrymmen

Åbolands naturskola inledde året 2021 med Jonas Heikkilä som vikarierande naturskollärare på deltid vid sidan om sitt arbete som ledande miljöpedagog. Linn Engström arbetade också som vikarierande naturskollärare på deltid fram till 30.4.2021. Från början av maj kom Emilia Nordling tillbaka till sin naturskollärartjänst från sin föräldraledighet. Det betydde att Jonas Heikkilä kunde arbeta på heltid som ledande miljöpedagog från och med augusti, men med en arbetsbild som också till en del innefattar undervisning i fält vid Åbolands naturskola. Från den 1.11.2021 har Emilia Nordling arbetat 80 % pga. partiell vårdledighet.

Åbolands naturskola har under året haft kontorsutrymmen, ett litet förråd och en parkeringsplats med laddmöjlighet i Pargas på adressen Strandvägen 24. I slutet av året blev det klart att en flytt till Strandvägen 30 skulle bli aktuell i januari 2022. Två begagnade arbetsbord köptes i december 2021 för det nya kontoret. I övrigt införskaffades bl.a. en fladdermusdetektor och nya vadarbyxor under året.

Åbolands naturskolas elbil har fungerat väl och endast behövt mindre service under året. Privata bilar har också till en del använts särskilt inom projektet NATURLigtvis där avstånden ofta har varit för långa för elbilen, men också p.g.a. att två naturskollärare har haft naturskoldagar samtidigt på olika platser.

Ett läsår med naturskolan i åk 5-6 samt förskolan

Läsårsverksamheten för åk 5-6 har fortgått i de skolor som med åren blivit våra stamkunder: Kirjala skola, Sunnanbergs skola, S:t Karins svenska skola och Sirkkala skola. Till höstterminen 2021 anmälde sig dessutom Cygnaeus skola med sina fyra parallellklasser i åk 5 till programmet. Teman för de fyra naturskoldagarna har liksom tidigare varit Vi i skogen, Samarbete i väder och vind, Energispel och Vår, vatten och välmående.

Under läsåret 2020-21 deltog två grupper som pilotgrupper i läsårsverksamhet för småbarnspedagogiken och förskolan. Från hösten 2021 marknadsfördes konceptet till alla förskolor i regionen och fyra grupper anmälde sig vid Knattebo förskola och Kirjala förskola i Pargas, Houtskärs förskola samt Hulta och Dals förskola i

Dalsbruk. Temat för de fyra naturskoldagarna inom den här läsårsverksamheten var Razze Räv.

Totalt deltog 327 barn och 35 vuxna i läsårsverksamheterna. Eftersom vi träffade vårens grupper två gånger och höstens grupper två gånger betyder det här 629 möten med barn och 67 möten vuxna. (En dag blev flyttad till följande år och vissa vuxna var bara med en dag.) Se antal grupper som deltog i tabell 2 och 3.

Enskilda naturskoldagar

Under vårterminen arrangerade vi enskilda naturskoldagar för daghem, förskola och åk 1-6 med vårfågeltema och strandtema, som ständigt är populära. Dessutom testade några grupper på enskilda dagar ur våra läsårsteman. Under höstterminens enskilda naturskoldagar fick klasser i åk 1-2 ta del av temat Älgen Älgbert, skogens konung. Klasser i åk 3-6 fick ta del av temat Mästerjägarna fladdermössen som utvecklats via ett projekt vid Kvarkens naturskola. Några grupper önskade också strandtema och ett par grupper nedbrytning som tema. En klass deltog i temat Framtidsbyggarna som egentligen planerades att marknadsföras först följande år.

Under hela året fortsatte Åbolands naturskolas samarbete med Runsala naturskola genom att ha hand om den svenskspråkiga verksamheten vid Runsala naturskola. Åbo stads klasser i åk 3 besökte Runsala i början av mars, åk 4 i maj och åk 2 i oktober.

Åbolands naturskola deltog också i arrangemangen av ett skolavslutningsrace för hela åk 9 vid Sarlinska skolan i Pargas fredagen innan skolavslutningen. Under dagen besökte niorna olika stationer utomhus. På Åbolands naturskolas station var det artkännedom genom samarbetsspel som gällde. Niorna kunde tillsammans identifiera 71 inhemska arter på bild.

Totalt deltog 758 elever/ barn och 92 vuxna i enskilda naturskoldagar under året. Se antal grupper som deltog i tabell 2 och 3.

NATURLigtvis ute på svenska

Samarbetet med Svenska.nu kring projektet NATURLigtvis fick en fortsättning 2021. Rekordmånga finska skolklasser i åk 5-6 (och någon klass i åk 7-9) deltog i en naturskoldag med temat NATURLigtvis via Åbolands naturskola, totalt 20 stycken klasser. Eleverna fick lekfullt och roligt lära sig svenska under naturskoldagarna. Totalt deltog 387 elever och 39 vuxna. NATURLigtvis genomfördes i både Egentliga Finland och Satakunda. Se antal klasser per kommun i tabell 3.

Fortbildning

Åbolands naturskola arrangerade endast ett fortbildningstillfälle för pedagoger under året p.g.a. läget med coronapandemin. Fortbildningen riktade sig till personalen vid Nagu och Korpo daghem och arrangerades 13.8 via Pargas stads projekt Rör på påkarna med 10 deltagare.

Fritidsverksamhet

Under höstterminen hölls den 25.8 en familjeutflykt med vattentema i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins och 14.10 en familjeutflykt med nedbrytning som tema i samarbete med Åbo Akademis alumner. Totalt deltog 21 barn och 14 vuxna i utflykten.

Nätverksarbete

Åbolands naturskola fungerar som Skärgårdshavets biosfärområdes partner och är medlem i Lyke-nätverket. Vi samarbetar också via det regionala nätverket för miljöpedagogik som under året döptes om till Kehrä.

Emilia Nordling deltog i Skärgårdshavets biosfärområdes partners morgonkaffe på distans 6.10 och webbkonferensen Samarbetsforum om Finlands Unesco biosfärområden med Norra Karelens biosfärområde 4.11, samt ett fysiskt möte i Korpoström om naturskolans partnerskap 24.6.

Emilia Nordling deltog i Kehräs möten på distans 2.6 och 3.9.

Emilia Nordling och Jonas Heikkilä hade ett möte med Partel 7.6 för att diskutera sponsoring. Partel fungerade som Åbolands naturskolas sponsor under året och fick sin logo tejpad på naturskolans elbil.

Emilia Nordling deltog den 12.11 i Lyke-träffen i Kotka och den 30.9 i Mitt i Naturen-konferensen som arrangerades som webinarium.

Jonas Heikkilä deltog på distans i en träff för Åbo stads rektorer och daghemsföreståndare den 29.4.

Jonas Heikkilä deltog den 25.3 i ett möte med Pargas stad och flera samarbetspartners inför att staden planerade en projektansökan. Inom ramarna för projektet planerades att naturskolan erbjuder läsårsverksamhet för alla förskolor i Pargas 2022. Diskussionerna fortsatte på distans med enbart stadens representanter den 20.8 då Emilia Nordling deltog.

I samband med Ulos ut out deltog Emilia Nordling den 16.6 i en första distansträff för det finlandssvenska nätverket för miljöpedagoger.

Emilia Nordling deltog i två möten om sommarlägersamarbete som arrangerades av Pargas stad och Sydkustens landskapsförbund 4.11 som fysiskt möte, och 25.11 på distans. Mötena resulterade i ett distansmöte med UngMartha 8.12 för att planera gemensamma läger inför sommaren 2022.

Antalet fältdagar under året fördelat på naturskolans lärare och månad.

Tabell 1

Naturskol lärare	Ja n	Fe b	M ar	A pr	M aj	Ju n	Ju l	A u g	Se p	O kt	N ov	D ec	totalt
Emilia Nordling					15	2		3	18	1 3	9		60
Jonas Heikkilä			2	7	7	1		2	2	4	3		28
Linn Engström		1	15	3									19
TOTALT													107

Antal
naturskoldag
ar

Tabell 2

Tjänst	Antal tillfällen (totalt)	Tillfällen vår	Tillfällen höst	Antal barn	Antal vuxna
Läsårsverksamhet åk 5-6	23	8	15	232	18

Läsårsverksamhet förskolan	12	4	8	95	17
Enskilda naturskoldagar	57	35	22	1138	127
NATURLigtvis svenska	20	5	15	387	39
Fortbildning för pedagoger			1		10
Totalt	112	52	61	1852	211

Tabell 3 Naturskoldagar fördelade på kommuner.

Kommun	Enskilda naturskold agar	Läsårsverksa mhet åk 5-6	Läsårsverksa mhet förskola	NATURLigtv is	Totalt
Åbo	27	11	2	1	41
Pargas	25	4	8	5	42
S:t Karins	5	8		3	16
Kimitoön			2		2
Reso				4	4

Somero				3	3
Björneborg				2	2
Säkylä				1	1
Raumo				1	1
Totalt	57	23	12	20	112

2.2.5 Övrigt

2.2.5.1 Naturskolornas julkalender

I november-december producerade naturskolorna igen korta filmer, en var för varje söndag i advent. Filmerna innehöll tips om pyssel och utomhusaktiviteter som kan göras i skolor, daghem eller hemma. Filmerna publicerades på förbundets Youtube-kanal

<https://www.youtube.com/channel/UCH8kkukJYR1sIEOvSASVODA>

och marknadsfördes i sociala medier. Filmerna producerades främst i marknadsföringssyfte och enligt statistiken för webbplatsen hade de bra genomslagskraft.

2.2.5.2 Följ med våren för barn

Broschyren Följ med våren för barn är numera i första hand en ifyllbar digital version som kan användas i undervisningen på olika sätt. Materialet uppdaterades inte desto mer under 2021 då det uppdaterats rejält 2020. Materialet marknadsfördes aktivt i sociala medier under våren och var enligt statistiken i flitig användning.

2.2.5.3 Miljöjournalisten

Läromedlet www.miljojournalisten.fi fanns tillgängligt, men uppdaterades inte under året.

2.2.5.4 Finlandssvenskt nätverk för utomhuspedagoger

Natur och Miljö arbetar för ett ökat samarbete mellan de organisationer som erbjuder utomhuspedagogiska stödtjänster till grundskola och småbarnspedagogik. Projektet som skulle starta redan under 2020 kom inte ordentligt igång heller under 2021 men vissa saker kunde förverkligas trots allt. En Facebookgrupp grundades för nätverket och en första distansträff ordnades 16.6 i samband med Ulos Ut Out 2021. Två försök till regional träff i Österbotten gjordes under hösten men intresset var så pass litet pga restriktionerna att det sköts på framtiden. I december 2021 rekryterades en koordinator på deltid för att jobba med projektet under 2022.

2.2.5.5 Opettajan tietoperustainen ympäristöosaaminen 2020-luvulla

Jonas Heikkilä medverkade i projektet "Opettajan tietoperustainen ympäristöosaaminen" som drevs av WWF Finland med finansiering från utbildningsstyrelsen. Inom ramen för projektet genomfördes lärarfortbildning om aktuella miljöfrågor på finska och svenska. Fortbildningspaketet omfattade närstudier, distansstudier och studiematerial. Natur och Miljö svarade för det svenskspråkiga genomförandet, inkluderande översättning och redigering av studiematerial för deltagarna. Vår roll var att genomföra motsvarande fortbildning på svenska som redan många gånger erbjudits på finska.

Första fortbildningen hölls under våren och pga restriktionerna inte på plats i Vasa som ursprungliga planen var. Tanken var också att den skulle varit tvåspråkig men då den blev virtuell och framskjuten valde vi att hålla den som helt svenskspråkig

och med endast Jonas Heikkilä som fortbildare. Totalt anmälde sig 22 pedagoger varav 20 deltog i första dagen, något färre i den andra distansdagen. Före och mellan fortbildningsdagarna gjorde deltagarna också uppgifter.

Den andra fortbildningen ordnades som tvåspråkig hybridversion med Nina Puistovaara från Ruissalon luontokoulu som andra fortbildare. Också nu hade vi 22 anmälda, varav 19 deltog i distansdagen och 15 i närstudiedagen på Runsala botaniska trädgård. Närstudiedagen genomfördes i soligt novemberväder och var mycket uppskattad. Tvåspråkigheten förverkligades genom att varje deltagare talade valfritt språk (svenska/finska), enligt vilket som kändes bekvämt.

Inom projektet producerades också videofilmmaterial riktat till pedagoger. Temat var hur man kan undersöka naturens mångfald under olika årstider. Jonas var med i delarna om vinter och sommar, hela filmen som helhet har ännu inte publicerats.

2.2.5.6 Utveckling av koncept för klimatundervisning

Natur och Miljö har fått i uppdrag att utveckla ett koncept för klimatundervisning som baserar sig på studiebesök. Konceptet innehåller två olika moduler: ett studiebesök till en jordbruksföretagare (mjölkproduktion) och ett studiebesök till en dagligvarubutik (K-kedjan). Till båda modulerna hör för- och efterarbetsuppgifter. Konceptet skulle testas med pilotgrupper hösten 2021 om pandemiläget tillåter och dokumenteras på webbsajten ilmastokoulu.fi. Tyvärr blev projektet framskjutet med ett år än en gång p.g.a. pandemin.

2.2.5.7 Naturskolornas nya grafiska profil

Naturskolorna är en skild enhet inom organisationen och sköter till stor del själv sin vardagliga kommunikation. Under året har naturskolorna tillsammans med kommunikatören jobbat vidare på att ta fram olika mallar i Word och Canva för olika behov i marknadsföringssyfte. På så vis kan naturskolorna själva uppdatera olika brev och dokument utan att avvika från den grafiska profilen.

3. Kommunikation

Styrelsen godkände i december en kommunikationsstrategi för Natur och Miljö som riktgivande. Strategin skall uppdateras regelbundet.

3.1 Digital kommunikation

Natur och Miljö gjorde en lång rad satsningar på digital kommunikation 2021. Den nya webbplatsen vidareutvecklades under det gångna året bland annat med hjälp av flera nya kampanjsidor.

Till exempel kampanjen Reparera fick mycket utrymme på vår sajt, vilket också noterades av massmedier i form av intervjuer och inslag på radio och tv. Under 2021 förnyades Finlands Naturs webbsajt på www.finlandsnatur.fi.

Sociala medier

Trafiken till förbundets digitala kanaler var stabil. På Facebook hade vi en räckvidd på 35 755 visningar 2021, vilket alltså är det totala antalet personer som såg våra uppdateringar. På Twitter lyckades vi uppnå sammanlagt 61 900 visningar med en så kallad engagemangsfrekvens på 4,1 procent. Frekvensen mäter andelen besökare som kommenterar, retweetar eller gillar våra tweets.

Vårt Instagram-konto hade vid årets slut 719 följare medan förbundets Facebook-konto hade 2444 följare. Vårt konto på LinkedIn hade 123 följare och vårt konto på YouTube hade 55 prenumeranter.

Vår medlemskommunikation fortsatte som tidigare med regelbundna utskick av nyhetsbrev per e-post via den tekniska plattformen Sense.

www.naturochmiljo.fi

Vår webbplats, som förnyades 2020, har lyckats locka till sig allt fler besökare. Enligt Google Analytics uppgifter ökade antalet unika besökare till vår webbplats med 93,2 procent i fjol. Sammanlagt 38 000 unika besökare registrerades på vår webbplats 2021. Antalet sessioner på webbplatsen ökade likaså med 92,9 procent till 52 000. Besökarna uppehöll sig i genomsnitt 1:24 minuter på vår sajt.

Synlighet i media

Synligheten i traditionella massmedier halverades under det gångna året. Enligt vår egen uppföljning av synlighet i media fick Natur och Miljö 36 medieträffar i finlandssvenska medier 2021 jämfört med 74 träffar året innan.

Intern kommunikation

Den interna kommunikationen förlöpte smidigare 2021 tack vare kommunikationsverktyget Slack som lanserades 2020. Natur och Miljös personal har sänt över 44 300 meddelanden i Slack sedan verktyget togs i bruk. I genomsnitt 26-31 personer använder Slack varje vecka med undantag av semesterveckorna under sommaren.

3.2 Finlands Natur

Finlands Natur utgavs år 2021 fortsättningsvis dels som en tidskrift som förbundets medlemmar kunnat prenumerera på för det rabatterade priset 14 euro och dels som en kommersiell tidskrift som icke-medlemmar kunnat prenumerera på för antingen 29 euro (fortlöpande prenumeration) eller 32 euro (tidsbunden prenumeration).

Under 2021 följde tidningen det upplägg för innehåll och grafisk utformning som togs i bruk år 2018. Två tematiska helheter, natur och hållbar livsstil, upptog vardera ett antal avdelningar och artikelserier på bestämda platser i tidningen. Tidningens sidantal var 44 i samtliga fyra nummer 2021. Naturfotografier av hög kvalitet var ett dominerande inslag i tidningen.

Artikelsierier eller avdelningar med naturtema var bl.a. naturbildskollaget på det första uppslaget, artikelsierien Naturen genom linsen, artikelsierien Naturrestaurering, Hans Hästbackas naturnoveller, avdelningen Artporättet och det populära korsordet Naturkrysset.

I en ny avdelning, Naturfrågor och svar, besvarade radioprogrammet Naturvåktarnas experter naturfrågor som inkommit till Naturvåktarna eller Finlands Naturs redaktion. Här ingick också fotografier tagna av frågestållarna. Det här samarbetet mellan Finlands Natur och Svenska Yle var ett led i firandet av Finlands Naturs 80-års och Naturvåktarnas 50-års jubileum.

I artikelsierien Miljöbeslut på olika nivåer av Tuuli Solhagen behandlades medborgarnas möjligheter att påverka beslutsprocessen på kommunal-, regional-, riks- och EU-nivå. I serierna Miljöval i vardagen och Julias gröna hörna/Att leva med en planet gavs praktiska tips om miljöhånsyn i vardagen. Hållbar livsstil var också temat för Finlands Naturs kolumn, som detta år skrevs av fyra olika kolumnister.

Aktuell samhållsvetenskaplig miljöforskning i Finland i populariserad form upptog en sida i tidningen. På tidningens opinionsuppslag ingick chefredaktörens ledare och en satirteckning av Ika Österblad. Tidningen innehåll också en avdelning riktad till yngre läsare, Barnens natur, som producerades av illustratören och naturskolelåraren Sara Kåll-Fröjdö.

Under året valdes 4–5 artiklar ur varje nummer för publicering på Finlands Naturs webbplats www.finlandsnatur.fi. Här prioriterades artiklar som länge bevarar sin aktualitet. Inlägg om dessa artiklar delades på Natur och Miljös Facebook-sida i samband med att ett nytt nummer av tidningen utkommit.

Under 2021 förnyades Finlands Naturs webbsajt på www.finlandsnatur.fi i grunden. Detta skedde i samarbete med företaget Krut Collective, som stod för det tekniska förverkligandet av den nya webbsajten. Här gjordes speciellt satsningar på en ny modern design, utan att för den skull pruta på faktainnehållet. Den nya webbsajten lanserades i månadsskiftet november-december. Under den första veckan i december noterades knappt 300 unika besök på sajten.

På grund av coronapandemin inåiberades flera av de evenemang där Finlands Natur under tidigare år deltagit med face to face-marknadsföring. Helsingfors bokmåssa arrangerades ändå som fysiskt evenemang, dock med ett betydligt lägre deltagarantal än tidigare. Finlands Natur deltog med en egen monter vid de finlandssvenska tidskrifternas avdelning. Montern bemannades av anstållda vid Natur och Miljö samt två volontärer. Marknadsföringen gav god synlighet, men resulterade endast i ett fåtal sålda prenumerationer.

Under sommaren fanns gratisexemplar av Finlands Natur tillgångliga för besökare i flera sommarkaféer i östra Nyland.

Tidningen marknadsfördes även aktivt på webben. De nya artiklar som lades ut på www.finlandsnatur.fi marknadsfördes på sociala medier, främst Facebook.

På Finlands Naturs Instagramkonto publicerades totalt 47 inlägg i form av notiser om aktuella händelser och fenomen i naturen. I varje notis ingick 1–4 naturbilder. Instagramkontot hade 270 följare vid årsskiftet 2021/22.

I slutet av 2021 var tidningens kommersiella upplaga kring 2 000 exemplar. Därtill skickades gratis friexemplar till drygt 100 prenumaranter. Upplagan var på samma nivå som ett år tidigare.

Kommersiella annonser från företag och organisationer fyllde 1–2 sidor i varje nummer av Finlands Natur 2021. Största delen var mindre radannonser från annonsörer som regelbundet understött tidningen under många år. Annonsvolymen var lägre än under 2020. Resultatet påverkades negativt av försämrad ekonomi hos många potentiella annonsörer till följd av coronaepidemin.

En redaktion bestående av chefredaktören Magnus Östman, verksamhetsledaren Lisbeth Forss (januari–juni) och Camilla Sederholm (augusti–december) samt kommunikatören Tuuli Solhagen höll redaktionsmöten, i regel en gång i veckan. Under mötena planerades innehåll i kommande tidningar, artiklar presenterades och nyutkomna nummer utvärderades. Även strategier för ökad synlighet/prenumerationsintäkter diskuterades.

Chefredaktören stod för närmare hälften av texterna och bilderna i varje nummer. Kommunikatör Tuuli Solhagen bidrog med flera artiklar i varje nummer. Utomstående frilansskribenter stod för övrigt text- och bildmaterial.

Samarbetet med den finlandssvenska naturfotoföreningen Biofoto Finland fortsatte. Några av föreningens medlemmar bidrog med högklassiga naturfotografier till tidningen utan ersättning.

Chefredaktören utförde den digitala bildbehandlingen, bröt om tidningen och levererade det tryckfärdiga materialet till tryckeriet. Tidningen trycktes vid Granos enhet i Vasa.

Försäljningen av annonsutrymme sköttes av chefredaktören och under hösten av John Bergman på provision.

Finlands Naturs prenumerationsregister och fakturering sköttes av kanslisekreterare Madeleine Blomqvist fram till september, därefter tog hennes efterträdare Mattias Lehtinen över.

Kommunikatören Tuuli Solhagen skötte marknadsföring på sociala medier och gjorde en enkät per e-post bland läsare om tidningens innehåll och utseende.

4. Tjänster till lokalföreningar

Vi upprätthöll medlemsregistret Sense och uppdaterade delvis användarmanualen, så att den motsvarar användarnas behov bättre.

Under året skickades regelbundet lokalföreningsmejl, totalt 5 st.

Lokalföreningsmejlen innehöll information om aktuella händelser i Natur och Miljö, händelser i Svenskfinland och olika lokalföreningstjänster vi erbjuder.

Lokalföreningarna var intresserade av föremål vi lånar ut till dem utan avgift (till exempel pop-up tältet) samt stöd som vi kunde erbjuda (till exempel information om understöd och hjälp med föreningslagen). Behovet av en uppdaterad version av broschyren för medlemsvärkning konstaterades.

Lokalföreningarnas kommunikation utåt är ett mått på hela förbundets synlighet. Åtminstone tvåspråkiga lokalföreningars hemsidor kopplas nu av tekniska orsaker till Finlands naturskyddsförbund SLL.

Natur och Miljö erbjuder lokalföreningarna synlighet på förbundet Natur och Miljö hemsidor. Vi länkar till lokalföreningarnas facebooksidor och uppdaterar information om verksamheten i lokalföreningarna i den mån som denna kommuniceras till förbundet.

Det här betyder att de lokalföreningar som är tvåspråkiga kommunicerar uppdateringar i sin verksamhet eller styrelse till två olika förbund. I en möjlig kommande reform av hemsidans funktioner är det skäl att utvärdera hurdana tekniska lösningar som är optimala med tanke på lokalföreningarnas administrativa börda och det att trafiken till deras hemsidor dirigeras till SLL och inte till Natur och Miljö.

Det finns möjligheter att förbättra kontakten till lokalföreningarna. Flera fysiska regionala möten uteblev 2021 på grund av coronapandemin.

Lokalföreningar

Förbundet har 20 lokalföreningar varav 9 är officiellt svenskspråkiga och 11 tvåspråkiga. Lokalföreningarna har under året meddelat om behov av rådgivning och hjälp angående rekrytering av förenings- samt styrelsemedlemmar gällande föreningens framtid och val av ny styrelse. Förbundskansliet har bistått med med en del hjälp, och det finns planer på att fortsätta utveckla tjänsterna till lokalföreningarna under de kommande åren.

Planeringen inför förbundsmötet på Åland 2022 påbörjades. Tillsammans med naturskolläraren på Åland (Åsa Andersson) samt Ålands Natur och Miljös anställda (Jessica Sundberg och Josefine Egenfelt) kunde förbundsassistent Veera Julin börja planera veckoslutet. I och med den osäkra situationen våren 2022 kommer det finnas möjlighet att delta i mötet på distans via något konferensverktyg.

Volontärverksamhet

Natur och Miljö började utforma en ny plan för volontärverksamheten. Visionen är att Natur och Miljö framöver kommer att ha en strategisk plan för mångsidig och långvarig volontärverksamhet.

5. Organisationen

På grund av pandemin kunde alla planer inte genomföras planerligt till alla delar. Sådan planerad projektverksamhet som förutsätter närträffar genomfördes inte.

En stor omsättning på personal och den därtill hörande turbulensen i verksamheten var stor under hela året. Förbundet valde i februari ny verksamhetsledare, i augusti ny kansliansvarig, ny projektanställd och ny naturskollärare för Kvarken. Under hösten rekryterades ny förbundsassistent, projektanställd och kommunikatör (från och med januari 2022, den senaste p.g.a. vikariat för tjänstledighet). Därtill skedde också mindre ändringar inom naturskolornas personalstyrka.

En mindre stadgeändring (i enlighet med förbundsmötena 2020 och 2021) gällande 10 § om att möjliggöra förbundsmöten på distans genomfördes under året .

Alla tio styrelsemöten hölls på distans, vardagskvällar. Kontakten mellan förbundet och styrelsen fungerade smidigt och löpande också via kommunikationsverktyget Slack.

Från och med planeringsdagarna i augusti inledde personalen utvecklingsarbetet med en vision och mission för miljöorganisationen Natur och Miljö. Under planeringsdagen i oktober deltog även styrelsen i det här arbetet. I slutet av året fanns flera förslag, men ännu ingen helt klar slutsats. För visions och missionsarbetet grundades en egen kanal på det interna kommunikationsverktyget slack.

5.1 Medlemsvärvning

Medlemsbrevet

Natur och Miljö har traditionellt informerat om aktuellt för pågående år och från året som gått i form av ett medlemsbrev som skickas i samband med faktureringen av medlemsavgiften. År 2020 efterfrågade vi medlemmars e-postadresser för att i fortsättningen kunna skicka ut brevet endast digitalt med en digital faktura. Läget i slutet av 2021 var att endast omkring 900 medlemmar, eller under hälften, har uppgett e-postadress.

Förutom medlemsbrevet som varje medlem får en gång om året skickade förbundet också digitala nyhetsbrev till sådana medlemmar och lokalföreningar som uppgett sin e-postadress. Nyhetsbreven skickades ungefär kvartalsvis. Nyhetsbreven skickades via medlemsregistret Sense.

Under hösten genomfördes en minikampanj på sociala medier för medlemsvärvning och för att väcka intresse hos nya unga volontärer. I slutet av året hade ett par nya volontärer meddelat intresse. Förbundsassistenten håller kontakt med dessa via digitala kanaler.

I december genomfördes en marknadsföringskampanj gemensam för medlemsvärvning och Finlands Natur. Kampanjen bestod av en annonsserie med tre annonser i HBL och Åbo Underrättelser. Kampanjen resulterade under 2021 i drygt 30 nya prenumerationer, varav de allra flesta gåvoprenumerationer.

Nya medlemsförmåner togs med som målsättning i arbetsplanen för 2022.

5.2 Medlemskåren

Medlemstal

Vid årets slut var 2 074 personer medlemmar i förbundet antingen direkt eller via en lokalförening. Det innebar en minskning med 5,1 procent.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna år 2021 var:

För enskilda personer:

Medlemsavgift för enskild medlem: 28 euro

Medlemsavgift för familj med flera medlemmar: 38 euro

Medlemsavgift för ungdomar under 25 år: 16 euro

Lokalföreningarnas (egentliga medlemmars) medlemsavgifter till förbundet var 80 procent av medlemsintäkterna av de enskilda personerna som den egentliga medlemmen representerade inom förbundet.

För kommunmedlemmar:

Antal invånare	Medlemsavgift
1-4999	200 euro
5000-9999	400 euro
10000-14999	600 euro
15000-	800 euro

Medlemsavgiften för understödande medlemmar är 150 euro i enlighet med beslut på styrelsemöte 7/2018.

5.3 Förbundsmöte

Förbundsmötet ordnades i Helsingfors och uppmuntrade mötesdeltagande på distans via Zoom 24.4.2021.

Förbundsmötesveckan ordnades i Helsingfors med uppmuntran för mötesdeltagande på distans via mötesverktyget Zoom 21-24 april. På grund av det exceptionella läget med coronapandemin blev förbundsmötet detta år framflyttad till Helsingfors med uppmuntran för distansdeltagande.

Programmet inleddes på onsdag eftermiddag med ett webinarium virtuellt via Zoom om cirkulär ekonomi och biodiversitet. Tim Forslund från Finlands jubileumsfond Sitra presenterade hur cirkulär ekonomi är kopplat till biodiversiteten. Efter Forslunds presentation presenterade praktikanten Johanna Lindholm Natur och Miljös nya projekt om cirkulär ekonomi, projektet Reparera mera. Förbundsassistenten Vera Julin fungerade som moderator för webinariet. I webinariet deltog 28 deltagare + Forslund, Lindholm och Julin.

Förbundsmötesveckans program fortsatte med ett distansmöte via Zoom under rubriken inför förbundsmötet. Förbundsordförande Henna Björkqvist presenterade förbundets nya verksamhetsledare Camilla Sederholm. För övrigt presenterades en del av förbundsmötets punkter för att underlätta själva mötets gång. Mötet hade 15 deltagare.

På själva förbundsmötet deltog 22 personer med sammanlagt 197 röster. Fem personer deltog i mötet på plats i Helsingfors på Annegatan 26 och resten på distans via Zoom. Mötet leddes av förbundsordförande Henna Björkqvist.

5.4 Styrelsen

Före förbunds kongressen verkade följande personer i styrelsen:

Person, uppdrag	personlig suppleant	mandatperiod*
Henna Björkqvist, förbundsordförande		2023
Ina Smolander	Jon Lindström	2023
Jannika Reed	Jonna Kevin	2021
Albert Weckman	Lisbeth Forss	2023
Jan-Erik Karlsson	Anna Granberg	2021
Birthe Weijola	Ralf Wistbacka	2022
Ulrika Fellman	Sonja Grönholm	2022

*förbundsmöte när mandatperioden tar slut.

Efter förbunds kongressen verkade följande personer i styrelsen:

Henna Björkqvist, förbundsordförande,

Ina Smolander	Jon Lindström	2023
Albert Weckman	Lisbeth Forss	2023
Jan-Erik Karlsson	Anna Granberg	2024
Birthe Weijola	Ralf Wistbacka	2022
Sonja Grönholm	Patrik Byholm	2022
Joel Lindholm	Jonna Kevin	2024

Utskott

- Styrelsen tillsatte under året ad hoc-utskott och ad hoc arbetsgrupper, som fördjupade sig i specifika frågor.
- Under året existerade en ad hoc utskott om stadgeändring. Processen lades på is i början av året p.g.a. rekrytering av ny verksamhetsledare.
- En ad hoc arbetsgrupp för rekrytering av ny verksamhetsledare och tf verksamhetsledare verkade under perioden december 2020 - februari 2022

efter att verksamhetsledare Bernt Nordman meddelat att han övergår i annan arbetsgivares tjänst den 15.1.2021.

- Styrelsen tillsatte en ad hoc grupp i mars 2021 för att hantera frågor i anslutning till testamentet.
- På kommunikationsverktyget Slack bildades flera olika miljöpolitiska ad hoc grupper i samband med att utlåtanden diskuterades.

5.5 Personal

Anställda

Sammanlagt utförde personalen 14 årsverken.

Anställda under året:

Åsa Andersson, naturskollärare

Ida Berg, naturskollärare

Madeleine Blomqvist, kanslisekreterare t.o.m. 30.9.2021

Pia Bäckman, naturskollärare

Linn Engström, naturskollärare (21.9.2020-30.4.2021)

Mikaela Granqvist, naturskollärare (1.3.-31.5.2021)

Jonas Heikkilä, ledande miljöpedagog

Miisa Holmström, ekonomichef

Veera Julin, förbundsassistent (1.10.2020 -27.9.2021)

Leo Larjanko, civiltjänstgörare (26.10.2020 -9.9.2021)

Johanna Lindholm, praktikant (14.12.2020 – 15.06.2021), projektkoordinator (16.8.-31.12.2021)

Mattias Lehtinen, kansliansvarig (f.o.m. 16.8.2021)

Stefan Lomner, naturskollärare (7.1.- 17.12.2021)

Patricia Ljungqvist, naturskollärare (f.o.m. 2.8.2021)

Catherine Munsterhjelm, projektledare (1.11.2020 - 28.2.2021)

Sara Kåll, projektanställd naturskollärare (18.9-30.11.2021)

Emilia Nordling, naturskollärare (vårdledig fram till 30.4.2021)

Lisbeth Forss, t.f. verksamhetsledare heltid (1.1.2021-31.3.2021), deltid 1.4.2021-6.6.2021

Julia Scheinin, naturskollärare t.o.m. 7.4.2021)

Camilla Sederholm, verksamhetsledare (deltid 1.4.2021-6.6.2021, heltid fr.o.m. 7.6.2021)

Oliver Sjölund, naturskollärare (t.o.m. 31.7.2021)

Tuuli Solhagen, kommunikatör

Maria Svens (tjänstledig till 31.7.2021)

Linda Valve, naturskollärare (vårdledig)

Jenny Wikström, naturskollärare (f.o.m. 1.2.2021)

Magnus Östman, chefredaktör

Ida Berg fungerade som personalombud.

Dialog arbetsgivare/ arbetstagaren

Styrelsen tillsatte 2019 ett arbetsutskott för att skapa ett forum för dialog mellan representanter för arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsutskottet sammanträdde två gånger under 2021 och behandlade bl.a. frågor om kollektivavtal och personalförmåner.

Arbetsutskottets sammansättning:

Birthe Weijola (ordf)
Henna Björkqvist
Lisbeth Forss
Camilla Sederholm
Ida Berg
Tuuli Solhagen

Ledning

Verksamhetsledare Lisbeth Forss/Camilla Sederholm ledde det operativa arbetet. Hon fungerade också som personalchef. Under året fungerade en ledningsgrupp bestående av verksamhetsledare Lisbeth Forss/Camilla Sederholm, ekonomichef Miisa Holmström och ledande miljöpedagog Jonas Heikkilä.

Jonas och Camilla påbörjade under hösten en ledarskapsutbildning under svenska bildningsförbundet. Utbildningen fortsätter nästa år.

Under året höll Camilla och Jonas utvecklingssamtal med personalen på Annegatans kansli respektive naturskolornas fast anställda medarbetare.

Camilla medverkade den 19.10 i Svenska bildningsförbundets ledarskapsakademi med en föreläsning under temat ledarskap för hållbarhet. En förmiddag under hösten på Hanaholmens kulturcentrum tillbringades med ledningsgruppen för Borgå stift för att diskutera aktuella utvecklingsmöjligheter beträffande miljö och hållbarhet.

Arbetsplatshälsovård och välmående

Tjänster för arbetsplatshälsovården köptes av Mehiläinen (Finland) och Cityläkarna på Åland.

Planeringsdagar och arbetsgemenskapen

Hela personalen samlades fem gånger under året för gemensamma planeringsdagar och personalmöten, årets första planeringsdagar virtuellt och övriga gånger fysiskt. I juni träffades personalen i Helsingfors för två kombinerade planerings- och

rekreationsdagar i Lappviken respektive Skanslandet, i augusti för två kombinerade planerings- respektive rekreationsdagar i Kurjenrahka nationalpark, i oktober för utbildnings- och planeringsdag på Annegatan, och i december på Annegatan för en s.k. motionsdag inklusive fortbildning med efterföljande julglögg och julfika med styrelsen och ett antal övriga inbjudna. Naturskolorna ordnade inbördes fysiska möten i samband med de här träffarna. Utbildningsdelen på planeringsdagen hölls av Personal Brainer Reidar Wasenius.

Personalen på centralkansliet samlades till avdelningsmöten på distans en gång per vecka och naturskollärarna samlades till videomöten minst gång per månad. Dessutom höll naturskollärarna kaffepauser på distans en gång i veckan och ytterligare hela förbundets personal en virtuell kaffepaus i veckan.

Kommunikationsverktyget Slack var i flitig användning för den löpande interna kommunikation medarbetare emellan och till styrelsen. Flera nya temakanaler skapades.

I början av året hölls ett personalmöte med hela personalen exklusive verksamhetsledaren.

Kansli och utrustning

Natur och Miljö hyrde kontorsutrymmen av Arbetets Vänner huvudföreningen i Helsingfors. Sammanlagt finns 9 egentliga arbetspunkter på kontoret. Inga större förändringar skedde under året. Datorer och telefoner uppgraderades enligt en långsiktplan och med hänsyn till de begränsade ekonomiska resurserna. Max Virta fungerade som datastödperson.

En stor skärm och kamera för videokonferenser kom sent omsider upp i mötesrummet för att möjliggöra smidigare distansmöten.

Arkivet

Förbundets handlingar uppbevarades fortsättningsvis på Svenska centralarkivet.

6. Ekonomi

6.1 Beviljade understöd

Privata fonder och stiftelser

	Ändamål	Euro
Svenska Kulturfonden	Verksamheten	45 000
Föreningen konstsamfundet rf	Finlands Natur, webbsida	6 000
William Thurings stiftelse sr	Finlands Natur	2 000
Aktiastiftelsen i Korsholm sr	Kvarkens naturskola	1 000
Aktiastiftelsen i Vasa sr	Kvarkens naturskola	1 000
Aktiastiftelsen i Åbo och Pargas sr	Åbolands naturskola	
Bergsrådinnan S. von Julins Stiftelse sr	Naturskolan Uttern	10 000
European Commission	Freshabit Life IP 2016- 2019	32 000
Föreningen konstsamfundet rf	Åbolands naturskola	5 000
Helsingfors stad miljönämnden	Uttern i huvudstadsregionen	15 000
R. Erik och Bror Serlachius stiftelse sr	Kvarkens naturskola	20 000
Raseborgs stad	Naturskolan Uttern vn	5 000
Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr	Miljöpedagogik allmänt	190 000
Stiftelsen Gesellius fond sr	Naturskolan Uttern i huvudstadsregionen	3 000
Stiftelsen M. och A. Löfgrens kulturfond	Åbolands naturskola	2 000

	Ändamål	Euro
Svenska Kulturfonden	Verksamheten	45 000
Stiftelsen Tre Smeder sr	Naturskolverksamhet i huvudstadsregionen	8 000
Sven-Erik och Lena Holmbergs stiftelse sr	Ålands naturskola	10 000
Svenska Österbottens kulturfond	Kvarkens naturskola	2 000
Svensk-Österbottniska samfundet rf	Kvarkens naturskola	10 000

Understöd från stat, kommun och EU-bidrag

	Ändamål	Euro
Helsingfors stad miljönämnden	Naturskolan Uttern	15 000
Närings-, trafik och miljöcentralen i Nyland	Nya Naturum, Ekenäs	17 700
Utbildningsstyrelsen	Naturskolverksamhet på svenska	8 000
Europeiska kommissionen	Projektet FRESHABIT LIFE IP 2016-2021	22 200
Ålands landskapsregering	Ålands naturskola	63 000
Ålands landskapsregering	Ålands naturskola, Åland 100 år-tema	6 000

Miljöministeriet	Verksamheten	155 000
Totalt erhållna understöd för år 2021		616 200

6.2 Donationer och sponsorer

Donationer som kommit in på förbundets donationskonto utgjorde totalt **1715 euro**, därav till minne av C-G Wolf (1565 euro) och Pertti Sundqvist (100 euro).

Under året mottog Natur och Miljö ett betydande arv genom testamente av systrarna Saga och Brita Weckman, Helsingfors, bestående av huvudsakligen en lägenhet på Tempelgatan. Arvet har tillsvidare inte realiserats.

Naturskolorna mottog understöd i form av ett bidrag från Västra Nylands vatten och miljö rf till Naturskolan Uttern (bokförs som understöd). Pargas telefon sponsorerade Åbolands Naturskola med 1000 euro i understöd (sponsoravtal).

7. Medlemsorganisationer

Understödjande medlemsorganisationer

Finlands svenska lärarförbund
Finlands svenska Marthaförbund
Finlands svenska scouter
Finlands Svenska Skolungdomsförbund
Håll skärgården ren
Nordenskiöld-samfundet i Finland
Nylands Miljövårdsdistrikt
Pellinge hembygdsförening
Svensk Ungdom
Svenska folkskolans vänner
Svenska naturvetarklubben
Åbo Nation
Totalt 12 st

Medlemskommuner

Grankulla stad
Ingå kommun
Jakobstad stad
Kimitoöns kommun
Kronoby kommun
Larsmo kommun
Lovisa stad
Raseborgs stad
Sjundeå kommun
Totalt 9 st

8. Personmedlemstal

	2017	2018	2019	2020	2021
Esbo miljöförening	40	37	48	35	32
Grankulla miljöförening	55	51	52	48	47
Hangö miljöförening	29	26	24	25	24
Helsingfors naturskyddsförening	135	131	105	105	101
Ingå-Sjundeå miljöförening	69	66	62	61	58
Jakobstadsnejdens Natur	84	81	79	78	85
Kimitoöns Natur	48	49	48	46	45
Kyrkslätt miljöförening	10	10	10	10	12
Kyrksläatts Natur och Miljö	56	52	53	51	46
Malaxnejdens naturförening	25	18	18	18	18
Oravaisnejdens naturvetarklubb	26	22	22	21	22
Pargas Naturskyddsförening	65	68	65	62	51
Raseborgs Natur och Miljö	152	138	129	121	115
Sibbo Naturskyddare	118	116	106	104	102
Svartbäckbygdens Naturskyddsf.	5	5	4	4	4
Sydbottens Natur och Miljö	42	40	38	38	36
Vasa miljöförening	67	54	54	52	47
Åbonejdens Natur	82	75	70	65	62
Ålands Natur och Miljö	138	132	123	117	110
Ö.Nyland Fågel- och Naturskyddsf.	54	56	48	47	47

Lokalföreningsanslutna totalt			1300	1227	1148	1108	1064
NoM enskilda medlemmar			1308	1193	1114	1068	1010
Ständiga medlemmar			11	10			8
Totalt medlemstal			2619	2431	2262	2176	2074